

JÓESTÉ!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Calea Regele Ferdinand 64-66
Telefon: 20-61.

**MINDEN ESTE MEGJELENŐ
F Ü G G E T L E N
POLITIKAI NAPILAP**

**CLUJ, 1937. VI. ÉVFOLYAM
AUGUSZTUS 22. Vasárnap
192. SZÁM.**

Konoye japán miniszterelnök:

„Most már csak a fegyverek beszélhetnek!”

**Évekig is elhúzódhat a japán-kinai háború - Jang-Cepo végnapjai - Bomba-
zápor közepette adott intervjút Csang-Kai-Sek a világsajtó képviselőinek**

Hatalmas visszhangja van Mussolini palermói beszédének

Prágában biznak a csehszlovák-portugál konfliktus elsimításában

(PALERMÓ.) (Reuter.) Tegnap délután hat órakor tartotta meg Mussolini miniszterelnök világszerte nagy érdeklődéssel várt beszédét, melyet az Umberto fórum 6 méteres emelvényén, a tenger felé fordított arccal mondott el. A szónoklatot, melyet az olasz leadókön kívül Európa számos adóállomása is közvetített, Itália apraja-nagyja végighallgatta. Nem volt az olasz birodalomnak olyan legkisebb községe és tanyája, hol hangszóró ne lett volna felszerelve és az általános munkaszünet lehetővé tette, hogy mindenki kivétel nélkül meghallgassa vezére szavait. Bevezetésében a Duce a szicíliai hadgyakorlatokon szerzett tapasztalatairól beszélt, majd így folytatta:

Amikor a szicíliai hadgyakorlatok terve a nyilvánosság elé jutott, a megszokott módszer szerint riasztó hírek kaptak lábra Európában. Ezeket a híreket az ismert recept szerint azok terjesztették, akiknek mindig érdekük volt a béke megbontása és a bizalmatlanság csíráinak elültetése. Ezek a riasztó hírek valótlannak bizonyultak.

Olaszország ugyanis konstruktív békepolitikát folytat

Ilyen szempontból vizsgálja szomszédaival szemben fennálló viszonyát is és megállapítja, hogy Jugoszláviával az év kezdete óta a barátság egyre kielégítőbb és a két nép szimpátiája egyre melegebb lesz. Ausztria és Magyarországgal szemben változatlanok mind az érzelmek, melyek a római egyezményhez vezettek és ez az egyezmény ma szilárdabb, mint valaha volt. Svájcjal az érintkezés több, mint barátságos. A viszonyt tekintve, Franciaországnál se lehet drámaiságról beszélni. Jobb lenne ugyan, ha ott egyes körök nem imádnának bálványokat, főleg nem a genfi és a vörös bálványt, de ez nem is a francia nemzet egységes akaratán mulik. Tovább tekintve a tengerek felé, Angliával találkozunk. Itt kérem kell fordítóimat és fordítóimat, hogy ne tévesszék össze a találkozást és az összeütközés szavakat, mert én találkozást akarok mondani. Angliához való viszonyunkat az élet és annak lehetőségei kell szabályozzák. Az utak szabadsága és a megértés. Tárgyalásaink a legjobb irányban haladnak és remélem, hogy eredményesek is lesznek. Ami az abesszini annexió elismerését illeti, hangsúlyoznom kell, hogy

Itália nem tartja elengedhetetlenül szükségesnek és a barátsággal összetartozónak ezt az elismerést. Mindenkinél szuverén joga megállapítani, hogy teszi-e ezt, vagy sem. Itália

a maga részéről egyszer s mindenkorra befejezettnek tekinti ugyanis az ügyet függetlenül mások elgondolásaitól is.

Ez az olasz politika egyik realitása, a második az ugynevezett Berlin-Róma tengely. Ha valami eddig nem tudta volna, vagy nem akarta volna tudni, most hangsúlyozom, hogy

nem lehet Rómába jönni úgy, hogy Berlint bármilyen formában is ignorálják és nem lehet Berlint felkeresni Róma tekintetbevétele nélkül, mert e két állam tökéletes harmóniában él és céljai közelesek. Ilyenek a tengely elgondolásai a spanyol kérdésben is, melyre vonatkozólag most ismétlem, hogy

nem fogjuk tűrni az ibériai félsziget elbolsevizálását és ez ellen a terv ellen minden eszközt igénybe is fogunk venni, akár tetszik ez valakinek, akár nem.

Szavait, melyet a hallgató tömeg úgy szölván percenként óriási tappsal és éljenzéssel szakított meg, a duce következőképpen fejezte be:

Most már csak a fegyverek beszélhetnek, mondotta Konoye herceg: japán miniszterelnök

(TOKIÓ.) (Reuter.) A japán miniszterelnök tegnap a sajtó munkatársai előtt nyilatkozatot olvasott fel, melyben kijelentette, hogy mindazon kísérletek, melyek a háború színterét kizárólag Észak-Kínára igyekeznek lokalizálni már idejüket multák. A helyzet annyira elmérgesedett és az áldozatok és kölcsönös kiadások annyira nagyok, hogy Japánnak nem áll módjában békés utra terelni az ügyet és még kevésbé minden elégtétel nélkül abbahagyni a harcot, mert a japán nép felháborodása seperné el azokat, akik ezt meg mernék kísérelni. A békés megoldás lehetetlenné vált tehát és

most már csak a fegyverek beszélhetnek tovább.

Ez oknál fogva a tokiói kormány legnagyobb sajnálatára kénytelen visszautasítani az angol javaslatot és hasonló tenni a francia és amerikai jegyzékekkel is, melyek a sanghaji küzdelmek beszüntetését javasolják. Amit hajlandó megtenni, mindössze az, hogy abban az esetben, ha a koncessziós területek mentesek lesznek a kínai csapatoktól, úgy ennek a résznek sértetlenségét

zöképpen fejezte be:

Itália most ismételten békére hívja fel Európa és a világ nemzetét, főleg a Földközi tenger mentén élőket. A fiatalos erőtl duzzadó Olaszország, mely nem az, amilyennek régebből ismerik, mindenki felé őszinte békejobbot nyújt. A világ népeitől függ, hogy elfogadják-e vagy sem.

Ha elfogadják akkor szerencse, ha nem, akkor Itáliát állja az elutasítást is, mert olyan eszközökkel rendelkezik, amelyeknek segít ségével jogait minden körülmények között sikerrel fogja tudni megvédeni.

Amint Londonból jelentik, az esti lapok a beszédet már teljes terjedelmében közlik és megállapítható azokból a szűkszavú kommentárokból is, amelyek hozzáfűznek, hogy a szónoklatot általában rendkívül kedvezőnek ítélik meg. A bővebb hozzászólások természetesen csak a ma reggeli újságokban lesznek olvashatók, de politikai körök véleménye szerint a kimondottan baloldali irányzatú lapok véleményén kívül alig ha változik meg az első benyomás után kialakult nézet.

minden körülmény között biztosítja.

Ilyen irányú utasítást küldött már a Kvantung sereg légitámaszának és a wang-pungi hajóhad parancsnokságának is. Konoye nyilatkozata Angliában és Washingtonban rendkívül nagy csatlóást keltett, mert biztosan számítottak azzal, hogy az intervenció sikerrel fog járni. Viszont a mindenre elszánt Kínában örömmel fogadták, mert így elutasító véleményükkel nem állanak egyedül. A nankingi kormány ugyanis hasonló értelemben készült válaszolni. Ugyancsak Tokióból jelentik, hogy Konoye kezdeményezésére e hó 22 és 23-ára összehívják a nagy államtanácsot, melyen részt fognak venni a politikai nagyságokon kívül az állam pénzügyi és ipari, valamint közlekedési vezetői és előkelőségei is, hogy egyetelműleg határozzanak a harc folytatásának eszközei felől. A háború folytatása mellett nyilatkozott különben újólag Hirota külügyminiszter is, ki hangoztatta, hogy a harc most már parancsoló szükség lett, mindamellett, hogy előreláthatólag rettenetes terheket fog az államra róni.

Visszalépésnek azonban helye nincs és

nem is lehet, mert ezt nem engedné meg a nemzeti becsület. Japán fegyverekkel kell beigazolja Kínának elgondolásai helyességét és nagy áldozatokkal kell arra kényszerítenie, hogy belássa, hogy a sárga fajok együttműködése feltétlenül szükséges. Ez az áldozat azonban meghozza gyümölcsét, mert a jövő nemzedék előtt igazolva lesz e célkitűzés jogossága. Késő éjjeli órákban érkezett jelentés szerint a nankingi kormány választ is átnyújtották a nankingi angol, francia és amerikai ügyvivőknek és ez a válasz is visszautasító. Az Exchange Telegraph, mely a feleleteket előre megjósolta, azt írja, hogy a közel 20 ezer katonai és polgári halott után, amit a jelentéktelen liausauai incidens eredményezett, mást várni nem is lehetett. Ehhez ismerni kell a sárga fajok szívósságát és rendkívül kifejtett megtorlási készségét. Minden bizonnyal hosszú idő fog eltelni addig — mondja a lap — amíg a kedélyek megnyugosznak és a halottak sírjait beborítja a feledés. Ez a hosszú idő azonban, tekintve az óriási területet és a hallatlan néptömeget, esetleg hosszú évekig is eltarthat.

Ezt a háborút egy-két év alatt, ha csak valami közbe nem jön, lefutni tehát semmi körülmények között sem lehet, ha csak a külföld bele nem avatkozik és gazdasági és egyéb eszközeivel ki nem csavarja a fegyvert a két fél kezéből. Módja talán erős és egységes összefogás mellett lesz reá és ez elsősorban Anglia diplomáciai tudásán és ami ennél is fontosabb, az érdekek nagyságán mulik. Nyugalom és békés külföldi gazdasági munka harc esetén el sem képzelhető, tehát vagy feladja a külföld egyelőre befektetéseit, vagy a kényszer eszközeihez folyamodik. Az általános béke szempontjából azonban ez a lehető legszomorúbb kilátásokat nyújtja. Majdnem hasonló módon kommentál a párisi sajtó is, melynek elsőrendű értesülései vannak és amint a Paris Soir írja, a Quai d'Orsay valóban nem kis felelősség előtt áll, mert a sanghaji francia negyed pénzben szinte felértékelhetetlen érték a frank birodalomra nézve és ezt kockáztatni egyetlen felelős államférfinek sem szabad.

Halottak százai, lángoló házak jelzik az eddigi legnagyobb japán légitámadást

(SANGHAI.) (Reuter.) A Jancepo városrész ellen megindított japán légitámadásnak katasztrofális eredménye volt. Az uccákon halottak százai hevernek és mindenütt lángoló házak jelzik a gyilkos erejű bombák útját. A kínai léghátrítók, melyeket a támadás teljesen váratlanul ért, tehetetlenek a nagy pusztítást előidéző nehéz bombatűz ellen.

(SANGHAI.) (Reuter.) A japán léghaderő bombázta a Sanghaiba vezető vasutvonalat is és itt találkozott először a kínai léghátrítók eredményes munkájával. Ennek következtében gyorsan vissza is vonult, de 3 gépet elveszített.

(NANKING.) (Reuter.) A párisi lázadásról szóló híradást energikusan cáfolják, színtugy azt a jelentést is, mint ha a kínai haderőnél élelmiszer és municióhiány mutatkoznék. A csapatok

ellátása kitűnő, felszerelése jó és szel-
leme elsőrendű.

(SANGHAI.) (Reuter.) A francia, olasz, angol és az amerikai hadiflotta parancsnoksága visszautasította a kínai hadvezetőség azon kérését, hogy tartson 5 mérföld távolságot a japán hajóktól. Ennek következtében az egyik amerikai hajóra egyelőre még meg nem állapított fél bombát dobott le, mely felrobbant, egy matrózt megölt és 18-at megsebesített.

(BERLIN.) (Reuter.) A német kormány hivatalosan cáfolja a francia lapok azon közlését, hogy a kínai hadseregben a német kiképző tisztek hadiszolgálatokat teljesítenének és megjegyzi, hogy a kínai seregek voltak francia, angol, olasz és amerikai tisztei is. Furcsa, hogy Páris kizárólag csak a németek miatt aggódik.

(HONGKONG.) (Reuter.) Befutott a kikötőbe az első indiai angol csapat-szállítmány, melyet állítólag még több is követni fog. Beavatottak tudni vélik, hogy az angol gyarmatiügyi minisztérium kérésére több hadosztályt vezényelnek át Kínába.

Csang-Kai-Sek nyilatkozata (SANGHAI.) Veszélyes körülmények között adott Csang-Kai-Sek, a kínai csapatok főparancsnoka interjút adott a Reuter távirati iroda sanghaji tudósítójának. Miközben a főhadvezér az újság

íróval beszélt, a japán repülőgépek egész raja keringett a tábornok hadiszállása fölött s megkísérelte bombákat ledobni tartózkodási helyére. A tábornok a bombák robbanása közben is megőrizte nyugalmát és hidegvérűségét és többek között a következőket mondotta az angol lap tudósítójának:

— Abban az esetben, ha a kínai csapatoknak sikerül a szembenálló japán hadsereget dél felé szorítania és visszanyomnia, valószínű, hogy a visszavonuló japán csapatokat a nemzetközi koncessziós területeken biztonsági szolgálatot teljesítő csapatok lefegyverzik. Viszont, ha a visszavonuló japán csapatrészeket a nemzetközi koncessziós területeken nem fegyvereznek le, utasítást kell kénem a nankingi kormánytól, a mi további magatartásunkat illetően.

Végül a kínai főhadvezér kijelentette, hogy a külföldi állampolgároknak Sanghaji területéről való eltávolítása elengedhetetlenül szükséges.

Bomba ért egy amerikai hadihajót

(WASHINGTON.) A Rador jelentése szerint az Augusta amerikai hadihajót Sanghaji közelében bomba érte és az amerikai hajó súlyosan megsérült. A vizsgálat megállapítása szerint az amerikai hadihajót találó bombát a kínai hadállásokból lőtték ki.

mes volt-e egy elvi kérdés miatt olyan vevőt, mint Portugália elveszíteni? A portugál sajtó csak a kormány hivatalos nyilatkozatát közli és tartózkodik a kommentároktól, annál hangosabb a spanyol nemzeti lapok mindegyike. Ezek egyenesen azzal vádolják és gyanúsítják Prágát, hogy Moszkva érdekében Európában a béke egyensúlyát akarta megengedni. De az is kiderült, írja az egyik, hogy Prága a valenciai kormány udvari szállítója, mert biztos, hogy a Portugália által megrendelt hadianyagok most oda vándorolnak. Lehet, hogy ezért Moszkva jól megfizet, lehet azonban, hogy a szimpátia számlájára megy a dolog. Prágában egyébként komolyan remélik, hogy sikerülni fog az általuk félreértésből származottanok tekintett konfliktust elsimítani, amit az is igazol, hogy a liszaboni csehszlovák követség felfüggesztette ugyan működését, de tagjai a követtel az élükön, helyükön maradtak.

Tovább halad előre a baszkvidéki nemzeti offenzíva

(HENDAYE.) (Reuter.) A nemzeti csapatok tegnap elfoglalták Ariola és San Petro de Romeral városokat, továbbá kezükbe kapták a santederi vízművek rezervoárjait. Ellenállással a csapatok alig találkoznak. Mindenütt hátrál a baszk milícia, melynek egész csoportjai adják meg magukat. Magából Santanderből egyre tart a menekülés. Tegnap Bayonneba beérkezett az első sebesült különítmény 400 tagja is, kiket francia kórházakba helyeztek el. Ide várják a genfi nemzetközi vöröskereszt elnökeit is, ki a sebesültekkel maga akar a harcmodor megállapítása végett beszélni.

A csehszlovák-portugál konfliktus

(LISSZABON.) (Reuter.) A csehszlovák-portugál konfliktus a portugál kereskedelmi és iparkamarák azon határozata folytán, hogy minden érintkezést megszakítanak Prágával, még jobba nemérgesedett. A nemzetközi sajtó, mely még most sem tartja veszélyesnek a kérdést, mindehetre nagyon jellemzőnek mondja azt, mert szerinte Európa a mai légkörben még több ilyen meglepetésre is el lehet készülvén. A legmeglepőbb az egész ügyben, ahogy a Times írja az, hogy Csehszlovákia polgárai tudták meg az eseményeket a legkésőbbben, ami azt jelenti, hogy a

kormány nem akarta a napok óta tárgyalás alapját képező rendkívül kényes kérdést a nyilvánosság elé vinni. Emiatt a Narodny List szemrehányásokat is tesz a prágai külügyi hivatalnak és nyíltan megkérdezi, hogy érde-

Éles támadásra készül Mihalache a nemzeti parasztpárt elleni vádaskodók ellen

(BUCURESTI.) A Dimineata jelentése szerint Mihalache, a nemzeti parasztpárt vezére, közelebbről nagy jelentőségű nyilatkozatot fog tenni, a legutóbbi belpolitikai eseményekkel kapcsolatosan. A nemzeti párt elnöke válaszolni fog mindazokra a támadásokra és rágalmakra, amelyek pártja és annak vezetője ellen az utóbbi időben elhangzottak és nyíltan le fogja szögezni úgy az ő, mint pártjának álláspontját a jelenlegi politikai eseményekkel kapcsolatosan.

Dr. Lupu állapota

A Dimineata jelentése szerint a Slanic Moldova fürdőhelyen betegen fekvő dr. Lupu még néhány napig kénytelen lesz az ágyát őrizni és csak teljes lázmentesség esetén kerülhet arra a sor, hogy visszautazék Bukarestbe.

restbe.

Virgil Madgearu, a nemzeti parasztpárt főtitkára Slanic fürdőről, ahol meglátogatta a betegen fekvő dr. Luput, ma visszatér a fővárosba. Virgil Madgearu holnap, vasárnap Dobrestibe utazik, ahol résztvesz a templomfelsen telési ünnepélyen, amelyet Miron Cristea patriarka végez és a felszentelési ünnepség után beható tárgyalásokat fog folytatni Mihalacheval, valamint a nemzeti parasztpárt többi vezetőivel.

Goga hazaérkezett külföldi utjáról. Goga jelenleg Csucsán tartózkodik, ahonnan hétfőn a fővárosba jön s a jövő hét folyamán beható tárgyalásokat fog folytatni a nemzeti kereszténypárt vezetőivel a jelenlegi belpolitikai helyzetről.

Revolveres betörés Apa községben

bebesített meg a vakmerő rablót, akit és feleségét a nagybányai rendőrség detektívje fogott el

(NAGYBÁNYA-BAIA-MARE.) Az apai csendőrség táviraton értesítette a nagybányai rendőrséget, hogy a Szatmárról érkező vonattal egy uriasan öltözött pár érkezik Nagybányára, akiknek

letartóztatását kéri, mert úgy a férfit, mint a nőt betörés és gyilkossági kísérlet miatt körözik.

Keddről-szerdára virradó éjjel Jeremiás Jenő apai fűszerkereskedő és felesége arra lettek figyelmesek, hogy a házhozjuk szomszédságában levő üzletükben valaki jár. A kereskedő rosszat sejtve, baltát ragadott és az udvart megkerülve az ucca felől akart bemeni az üzletbe. Ekkor vette észre

a ház falához lapulva egy alak körvonalát.

Óvatosan az üzlet ablakához lopódzott és meglepetve látta, hogy

egy sötét alak zsákba rakja a felhalmozott árukat.

Jeremiás beugrott a bolt helyiségbe és fenyegetőleg kiáltott a betörőre. A betörő

zsebéhez kapott és revolvért rántott elő.

Jeremiás félreugrott a támadó mozdulatra és megbotolva az egyik már telepakolt zsákba a földre esett. Ez volt a szerencséje, mert a rabló a következő pillanatban

kétszer is a kereskedőre lőtt, de a

golyók szerencsére nem találhatták. A betörő nem látva, hogy Jeremiás elesett, azt gondolva, hogy halálos sebet kapott, nem igyekezett menekülni, hanem

a falhoz lapuló nőnek kiadta az áruval megrakott zsákokat és a nő hátára véve az egyik zsákot gyors léptekkel elindult a község háza felé.

Jeremiás közben felkelt a földről és hátulról a kezében levő baltával a betörőre sujtott, akit az ütés a vállán ért. A férfi megtántorodott, de a következő pillanatban már az ablakpárkányára ugrott, hogy elmeneküljön. Jeremiás fellármázta a szomszédokat, akikkel együtt a menekülő után vetette magát, akik azonban eltűntek az éjszaka bábában és eljutottak Elnibe. Reggel a betörést elkövető férfi Gros Géza kereskedő üzletében kalapot vásárolt, majd Bresznér Aladár szabót kereste fel, hogy a nadrágját kivasaltassa.

A szabómesternek feltűnt, hogy kliensének vérzik a homloka, a sebről azonban a férfi nem adott semmiféle felvilágosítást.

Herskó József bérkocsis közölte a vizsgálatot folytató csendőrökkel, hogy a véresfejú rabló és az asszony a Nagy-bánya felé induló vonatra szállottak fel. A nagybányai állomáson

Pasca detektív éppen abban a pillanatban tartóztatta le a veszedelmes házaspárt, amikor a kolozsvári vonatra akartak felülni.

A férfit Jakab Sándornak hívják, feleségét pedig Veres Gizellának. Mindkettőt letartóztatták és a helyszíni szemle megejtése végett átszállították őket Apa községbe.

— Figyelem! A mentők lekiismeretességével ne éljen vissza senki! ... Már megint az alábbiakat, de szükségesnek tartjuk újlag felhívni a lakosság figyelmét arra, hogy az automata telefon nem játékszer, de még kevésbé az, amikor valaki éjjel, csak azért, hogy egészen feléltlen, rosszindulatú szörnyekozásnak eleget tegyen, felhívja a mentőállomást és kirendeli a szolgálatos orvost nem létező balesetek színhelyére. Már számtalan esetben megtörtént ugyanis, hogy a szolgálatos mentőorvos felcsengette valaki telefonon és egyszerűen bemondta, hogy itt, vagy ott szerencsétlenség történt, azonnal szálljanak ki a helyszínre. Természetesen, amikor a mentők 2—3 perc alatt már meg is érkeztek, akkor látták, hogy valaki buta tréfát űzött velük. Figyelemztetjük mindazokat, akikre a fentiek vonatkoznak, hogy meg ne próbálják továbbra is űzni ezt az otrombaságot, mert nagyon könnyen rajtavesszethetnek és a törvény szigorúan bünteti ezeket a telefongangsztereket.

— Adventista nagygyűlés Nagyszebenben. Tudósítónk jelenti, hogy a nagy-szebeni Unicum vendéglőben ma délután nyílt meg a nemzetközi adventista nagygyűlés. A gyűlésen több, mint 200 kiküldött jelent meg, többek között Olzen holland, Meyer francia, Rein német adventista kiküldöttek. A gyűlésen, amely zártkörű, a szekta belső ügyeit tárgyalják.

— HANGVERSENY A KOLÓZSVÁRI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN. E hó 23-án, hétfőn este 8 órakor érdekes hangverseny lesz a kolozsvári evangélikus templomban, ahol 500 év templomzenéjét fogják bemutatni Bachner György ismert komponista és karmester vezetése mellett. Részt vesznek a hangversenyen Pardy-Bretz József, Schneider-Wiume Elza, Herbert Hedvig, Orendi Hermína és Jarossy operaénekes, továbbá Rezik Károly csellóművész, aki Bachner Györgynek egy cselló szólóját fogja előadni. Előadásra kerül az 1577-ben megírt Jungk Antonius-féle hat szólamú motetta, mely a legrégebbi német zenemű, melyet Erdély területén írtak. Továbbá az 1609-ből származó Bethlen Gábor-féle két zenedarab, melyet Drezdában fedeztek fel. A hangversenyen minden valószínűség szerint részt vesz G. Breazul zeneművészeti főfelügyelő is Bukarestből.

2500 pár elegáns női, férfi és gyermekcipő olcsó gyári árban árusítunk a

Casadeîncăltămintre

-ban, főpostával szemben

Cluj, Regele Ferdinand No. 25.

A romániai köztisztviselők 40 százalékkal alacsonyabb fizetést élveznek, mint a többi államokban

öt év óta állandóan csökkenő irányzatot mutat a köztisztviselők és közalkalmazottak fogyasztóképesége - Indokolt volna a magánalkalmazottak fizetésének javítása is, de feltétlenül szükséges a drágasági hullám továbbterjedésének megakadályozása

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A Tatarescu kormányának az a terve, — amelyről lapunk legutóbbi számában már megemlékeztünk — amely szerint a köztisztviselői fizetéseket 20—25 százalékkal fel kell emelni szándékozik, érthetően nagy örömet és meglepetést keltett az aránytalanul kis javadalmazást élvező, viszont felelősségteljes munkát végző köztisztviselők körében.

A köztisztviselők helyzete javításának kérdése nemcsak a közvetlenül érintett közalkalmazottakat érinti elsősorban, hanem szociális és gazdasági szempontból is messzeágazó kihatásai vannak. Minden államban mindenkor arra törekednek és arra is kell törekedniük a felelős állásban levő vezetőknek, hogy egyensúlyban tartsák a termelés és a fogyasztás mérlegének irányítóját. A gazdasági termelés, az ipar és kereskedelem minden országban csak úgy lenyúlhat fel, ha az ország lakosságának jelentős hányadát képviselő fixfizetésű közalkalmazottak fogyasztóképeségét, állandó vásárlóerejét megfelelően biztosítják.

Az árak emelkedését követnie kell a jövedelem, a fizetés emelkedésének is, különben bekövetkezhetik az a helyzet, hogy a lüktető ütemben dolgozó ipari és mezőgazdasági termelés a felcsökött értékesítési árak mellett nem kap megfelelő számú fogyasztót. Ennek a régi közzgazdasági törvényszerűségnek és igazságnak felismerése készítette a liberális kormányt arra, hogy a megélhetés minden területén észlelhető ár-emelkedéssel arányba hozza a köztisztviselői fizetéseket is.

Nem új, ismeretlen megoldással kísérletezik tehát a Tatarescu kormány a köztisztviselői fizetések tervbevetett megjavításával, hanem csak követi az amerikai példát, ahol a nemzetgazdászok és államvezetők már régen felismerték annak nagy gazdasági és szociális jelentőségét, hogy

csak a jól fizetett köztisztviselő lehet a különböző termelési ágaknak jó, élénk, nagy forgalmat lebonyolító fogyasztója.

Köztisztviselői fizetések külföldön és Romániában

Ha összehasonlítást teszünk egyes külföldi államok és Románia köztisztviselői fizetésének arányai között, arra a megállapításra jutunk, hogy

Romániában a közalkalmazottak jövedelme mélyen alatta marad a többi államok köztisztviselői fizetéseinek.

A nemzetközi munkaügyi hivatal statisztikája szerint — ha az 1929. évi köztisztviselői fizetések egységét 100 indexszámmal számítjuk, az elmúlt évek során az egyes államokban a fizetések a következőképpen alakultak:

Angliában:	
1929. évben	100
1931. évben	98
1933. évben	95
1935. évben	97
1936. évben	100

Angliában tehát a köztisztviselői fizetések a legutóbbi években csak kis kilengésű eltérést mutatnak és az angol kormány az elmúlt években is a gazdasági viszonyok és az áralakulások figyelembevételével sorozatosan 5, 6, sőt 15 százalékkal is emelte a köztisztviselők fizetését és a munkások bérét.

Svédországban a gazdasági viszonyok és az áremelkedés alakulásának arányában javították szintén a munkabéreket. Belgiumban az 1936. év folyamán átlagosan 11 százalékkal javították a köztisztviselők fizetését, Franciaországban pedig sorozatos munkabeszűréssek, sztrájkok után harcolt ki a munkásság a maga részére magasabb munkabérek és jobb életlehetőséget. Olaszországban az elmúlt hónapban átlagosan 10 százalékos fizetésemeléshez jutottak a köztisztviselők.

Romániában ezzel szemben az 1933. év óta változatlan maradt a köztisztviselők javadalmazása.

A román munkaügyi minisztérium és a statisztikai osztályának hivatalos kimutatása szerint a romániai munkabérek és köztisztviselők fizetését a világháború befejezése után nagykilengésű fluktuációt mutattak és ha 100 indexszámmal számítjuk az 1914. utolsó békeévi fizetéseket, úgy a következő szemléltető képet kapjuk:

Az 1923. évben	1600
1924. évben	2100
1925. évben	2400
1926. évben	2380
1927. évben	2710
1928. évben	2750
1929. évben	2800
1930. évben	2600

1931. évben	2300
1932. évben	1800
1933. évben	1700
1934. évben	1700
1935. évben	1700

volt a munkabérek és a köztisztviselői fizetések indexszáma, amely az 1936. évben 1672-re esett vissza és azóta ezen a színvonalon maradt.

Az utolsó hét évben tehát a romániai fizetések állandóan csökkenő irányzatot mutattak, ezzel szemben a drágaság minden vonalon fokozódott

és a lecsökkent jövedelem lehetetlenné tette a köztisztviselői osztály részére a legszerűsebb életszínvonal fenntartását.

A romániai köztisztviselők a többi államok közalkalmazottaival szemben közel 40 százalékkal kisebb fizetést élveztek,

körülbelül éppen olyan százalékkal tehát, mint amilyen arányban emelkedtek a legutóbbi időben az ipari termékek és a legfontosabb közszükségleti cikkek árai.

Az ipari munkásság bérjavítási lehetősége

A drágaság, az árak emelkedése természetesen nemcsak a köztisztviselőket, de a többi társadalmi osztályokat is súlyosan érintette és megnehezítette részükre a megélhetést. A különböző szindikátusokba, szakmai érdekképviselői szervekbe tömörült ipari munkásság azonban kedvezményezettebb helyzetben volt mindig és van ma is, mint a

köztisztviselők hatalmas tömege. A szak szervezeti munkásság a kollektív szerződések évenkénti, vagy hosszabb-rövidebb időközben történő felülvizsgálása során bérharcokkal, munkabeszüntetéssel kiverekedhet a maga részére a bérjavítást, a romániai köztisztviselők azonban megfelelő érdekképviselői szerv nélkül csak eredménytelenül maradt emlékiratokban hívhatták fel a mindenkor kormányok figyelmét leromlott gazdasági helyzetükre, de a tényleges fizetésjavítást nem tudták a maguk és családjuk gondtalanabb megélhetésének biztosítására kiharcolni.

A romániai munkásság a legutóbbi bérmozgalmak során általánosságban 15 százalékos béremelést kapott az igényelt 40—50 százalékhelyett.

Görögkeleti pap lett Cisar római katolikus érsek legkedvesebb titkára

(BUCURESTI.) Az ország és a főváros katolikus közönségét még mindig élénken foglalkoztatja egy szenzációs áttérés híre. Néhány hónappal ezelőtt már szárnyra kelt, hogy Cisar Alexandru bukaresti római katolikus érsek egyik legkedveltebb papja, magán titkára, aki egyben teológiai tanár is volt kilépett a kath. egyházból, felvételt kért és kapott az orthodox egyház kötelékébe.

A fiatal, nagyműveltségű és igen képzettséggel rendelkező pap, dr. Gertl János, aki bukaresti német szülők gyermeke,

Cisar érsek neveltje és pártfogoltja volt gyermek kora óta, az érsek tanította, Olaszországban neveltette és tanulmányait elvégzésében minden eszközzel segítette.

Dr. Gertl eddig elzárkózott attól, hogy ebben a kényes ügyben nyilatkozzon. Az orthodox egyház nagy fontosságot tulajdonított ennek a lépésnek, amit az is bizonyít, hogy Gertl dr.-t Bukarest egyik legszebb templomában, a Piata Amzein maga Mihailcescu felszentelt püspök Miron Christea patriarcha helynöke, nagy ünnepségek között vette át a kiváló képzettségű papot. Amilyen nagy volt az orthodox egyház figyelve ezzel az áttéréssel kapcsolatban,

éppen olyan meglepetést keltett ez az áttérés a római katolikus egyház körében.

Hallomásunk szerint felfigyelt erre a lépésre a római Szentszék is és állítólag vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy ezért a lépésért tulajdonképpen kit terhel a felelősség és melyek az indító okok.

a magántisztviselők egyes kategóriáinál is történtek fizetésjavítások,

egyedül a romániai köztisztviselők és közalkalmazottak fizetése maradt a fokozódó drágaság ellenére a régi.

A romániai köztisztviselők hónapokkal ezelőtt már mozgalmat indítottak, hogy ha már fizetésjavítást nem is kaphatnak,

legalább mentesítsék őket és fizetésüket a Jorga—Argetoianu kormány idején életbeléptetett 10—12.5 százalékos úgynevezett áldozati adó alól, de eredménytelenül.

Ez a körülmény, valamint a drágasági hullám továbbterjedése érlette meg a Tatarescu kormány részéről azt a tervet, hogy végre a fizetések megfelelő arányu felemelésével segít a köztisztviselők, közalkalmazottak helyzetén.

A fizetésjavítást ez a társadalmi osztály kétségtelenül megérdemli. Indokolt volna a magánalkalmazottak fizetésének rendezése is, de éppen olyan szükséges, olyan kormányintézkedések fogadtatása, amelyek megakadályozzák azt, hogy a tisztviselői osztály bekövetkező fizetésjavítását a kereskedelmi életben ujjabb árdragításra használhassák fel.

Nagy Lajos.

Ugyanis beavatott egyházi körökből kiszivárgó hírek szerint más és sokkal súlyosabb okok is játszottak közre,

mint az a házasság, amit Gertl dr. a római katolikus egyház bukaresti chorussának egyik igen képzett feltűnő szépségű szöke tagjával kötött.

Cisar érsek titkárának személye körül felkavart szenzáció most még bővült, mert az orthodox egyház az előírt vizsgák letétele után pappá szentelte Gertl dr.-t, aki a minisztériumban viselt állásán kívül külön kérelemmel fordult új egyházához, hogy a „Miron Christea” nevet viselő missziós egyet papjává nevezzék ki, hogy ennek keretében végezhesse építő munkáját az orthodox egyház javára. Cisar érseket mélyen lesújtották a fentiek és értesüléseink úgy szólnak, hogy e körül az ügy körül ujjabb meglepetések várhatók.

Kedvezőtlen idő esetén is megtartják a tordai Ujságíró-napot

A kolozsvári kisebbségi ujságírók tordai mulatságát augusztus 22-én, vasárnap kedvezőtlen idő esetén is feltétlenül megtartják. Vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik az Uranus Sportegyesület kitűnő tekepályáján a nagyszabású tekeverseny, az Ujságírónap bajnokságáért, amelyre Móricz Béla, a Tekész Szövetség alelnöke ajánlott fel értékes tiszteletdíjat. A nagyszabású verseny Móricz Béla és Farkas Béla, az Uranus tekeegyesület elnökének szakavatott vezetése és ellenőrzése mellett fog lefolyni.

A gyermekdelutánt 4 órai kezdettel, valamint az esti műsoros táncmulatságot és ünnepélyt a tordai Református Kulturház fedett helyiségeiben tartják meg. A Kulturház tágas és díszes helyiségeiben előreláthatólag kitűnő hangulatban, jól fog mulatni és szórakozni a közönség. A kolozsvári szereplők és résztvevők, a mulatságot rendező ujságírók és hozzátartozók vasárnap reggel pontosan 9 órakor a főposta mögött levő autóbusszállomásra, a Radu társaság két kényelmes carsasgépkocsiján indulnak el Tordára. A rendezőség az összes résztvevők és szereplők pontos megjelenését kéri.

FIGYELEM!

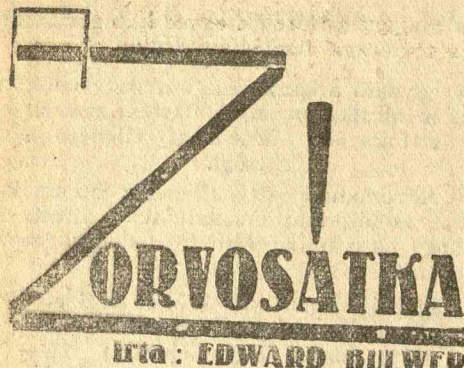
Mindenki pályázhat egy ingyen női kabátra a Revue

női k nekcióáruházban Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 23. ahol mindenkor beszerezheti kész uha szükségletét olcsó árban.

REVUE ???

Pályázatot hirdet

a cégtábla hiányzó szövegének ötletes kiegészítésére. Aki az ötletes szöveget megadja, egy elegáns, finom női átmeneti kabátot nyer. Pályázat 1937 augusztus 25-én este ér véget. Saját érdekében siessen pályázni.

írta: EDWARD BULWED

69.

— Fiatalságom és erős szervezetem legyőzte a kigyómérget, de mialatt me-revgöröcskben és utána mély álomban feküdtem, messze elmehetett a dervis. Embereim megijedtek és nem akartak többet velem jönni az üldözésére. Így ült el a véletlen a boldogságtól. Már Angliában is mondtam önnek, hogy egyetlen egy dolog érdekelt engem és hogy az ön segítségével szeretnék ebben az irányban kísérletezni. Nézzé ezt a ládát. Ebben benne vannak az elixir-hez szükséges szerek, egynek a kivételével. De ahhoz ön hozzásegíthet. Most tudja miről van szó. Kérdezem, akar-e velem társulni az életelixir megkeresésére? Az ön orvosi és kémiai tudása mellett sokra mehetünk. Gondolkozzék és döntsön holnap estig. Holnapután talán már késő. A kigyómérget lerontotta teljesen az első oltás eredményét.

— Aludjék most, pihenje ki magát. Holnap megadom a választ — feleltem, de alig tudtam elnyomni a kételkedő mosolyt ajkamon.

— Tudom, hogy ott a másik épületben családjával él együtt. Ne engedjen be hozzám senkit és ne mondja meg, hogy itt vagyok. Nem akarom, hogy ilyen állapotban lássanak. Zárja rám az ajtót. Nem lenne egy nyugodt percem sem, ha tudnám, hogy valaki be-nyithat hozzám.

— Nem zavarja senki. Aludjék nyugodtan. De engedje meg, hogy holnap magammal hozzam öreg kollégámat és barátomat, akinek véleményére sokat adok. Talán ismerős ön előtt a neve: Faber doktor.

— Képzem, milyen hosszú tudományos fejtegetésekkel fog majd untatni. A régi, copfos iskola híve. Tőle nem sokat várok. Nekem fiatal, merész segítség kell. Ön az én emberem, nem Faber.

— Vendégem kívánsága parancs! — mondtam udvariasan és magára hagytam a beteget.

Egy kalandos élet

Ashleigné boldog izgalommal fogadott az ebédőben. Most már igazán bizni lehetett Lilian felgyógyulásában, sőt minden jel arra mutatott, hogy szelleme is visszanyeri régi világosságát. Faber is megérkezett erdei kirándulásáról. Rég nem vacsoráltunk olyan kellemes, majdnem vidám hangulatban, mint akkor este. Tele reménységgel és bizakodással kívántunk egymásnak jóéjszakát.

De nekem nem volt nyugtom, nem tudtam lefeküdni. Odalopóztam feleségem szobájához és hallgatózva lestem, nem nyugtalanabb vajjon, mint azelőtt volt? Nem hallom megint lázasan vergődni ágyában. Néma csend volt körülöttem. A beteg egyenletes lélegzését ki lehetett hallani. Ó, talán már véget ért életem szomorú korszaka és egy új, szebb jövő áll előttem!

Csendesen visszamentem hálószobámba. Ma éjjel kellett döntenem a Margravenak adandó válasz fölött. Társuljak-e azzal, akit meggyőződésem gyilkosnak tudott, aki sötét, gonosz célokra használta fel erejét, amit a természet ajándékként kapott? Társuljak vele, hogy közös kísérletekkel csikarják ki a természet nagy titkait? Nem tudtam mitévő lenni. Már hajnalodott és én még mindig tőprengve járkáltam fel és alá szobámban. Végre annyira kimerültem, hogy elnyomott az álom.

(Folytatjuk.)

Sport

A magyar vízipólócsapat teljes diadalával értek véget a Horthy-Kupamérkőzések

(BUDAPEST.) Tegnap délután 8000 főnyi közönség jelenlétében tartották meg a Horthy-vízipólókupa utolsó fordulóját, melyen a magyar csapat utolsó mérkőzését is nagy fölényrel nyerte meg Franciaország ellen 7:0 (2:0) arányban. Belgium 5:3 (3:2) arányban verte Hollandiát, Németország pedig 4:2 (2:1) arányban győzött Ausztria ellen.

Az elsőizben és a világ hat legjobb vízipólócsapatának küzdelme a következő eredménnyel zárult:

1 Magyarország	5	5	—	—	31:3	10
2 Németország	5	3	1	1	13:10	7
3 Belgium	5	2	1	2	14:16	5
4 Hollandia	5	2	1	2	11:17	5
5 Franciaország	5	1	—	4	8:19	2
6 Ausztria	5	—	1	4	10:22	1

A versenyek után ünnepélyes eredmény kihirdetés volt, este pedig bankett keretében osztották ki a díjakat. A magyar csapat a Horthy-Kupán kívül a miniszterelnök serlegét és 9 drb. aranyérmét, a német csapat az OTT serlegét és 9 drb. ezüstérmét, a belga csapata Budapest serlegét és 9 drb. bronzérmét kapott.

Vasárnap kezdődnek a B. liga mérkőzések

(BUCURESTI.) A labdarugó B-ligában is vasárnap indulnak meg a mérkőzések a következőkkel:

I. csoport: Macabi—Tricolor Ploesti Bucurestiben, bíró Oprisanescu. DVA—Sporting Galacban, bíró Zaharia, Franco Romana—Gloria CFR Brailában, bíró Jonescu

Tope. Victoria—Crai Jovan Constantában, bíró Mincu. Textila—Hatmanul Luca Arbore Jasiban, bíró Lukianoff.

II. csoport: Soimii—TMTE Nagyszebenben, bíró dr. Ciurel Ilie. Victoria—Unirea M. V. Nagykarolyban, bíró Soran. CFR—HTV Piskin, bíró Zozgan.

Kisorsolták az északi C. liga mérkőzéseit

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Az északi labdarugó liga tegnap véglegesen döntött a C-liga beosztásáról. A határozat szerint az északi C-ligában két csoportban 16 csapat fog küzdeni. A csoportbeosztások a következők:

Északi csoport: Maramures, Vestul Nagyvárad, Electrica Nagyvárad, Törökves Nagy szalonta, Barkochba Szatmár, CFR Szatmár, NSC Nagyszalonta, Osana Negresti.

Déli csoport: KAC, UEC, KMSC, Solvay Marosujvár, Sodronyipar Aranyosgyéres, Kerámia Beszterce, Ariesul Torda, CFR Kolozsvár.

AUGUSZTUS 29. Északi csoport: Maramures—Vestul Máramarosszigeten, Electrica Törökves Nagyváradon, Barkochba—NSC Nagyszalontán, CFR—Osana Szatmáron.

Déli csoport: Kerámia—CFR Besztercen, Ariesul—Sodronyipar Tordán, KAC—Solvay Marosujváron, UEC—KMSC Kolozsváron.

SEPTEMBER 12. Északi csoport: Maramures—Electrica Máramarosszigeten, Vestul—NSC Nagyváradon, CFR—Törökves Nagyváradon, Barkochba—Osana Negrestiben.

Déli csoport: Kerámia—UEC Besztercen, CFR—Sodronyipar Aranyosgyéresen, Ariesul—Solvay Marosujváron, KAC—KMSC Kolozsváron.

SEPTEMBER 19. Északi csoport: Maramures—NSC Máramarosszigeten, Vestul—Törökves Nagyváradon, CFR—Electrica Szatmáron.

Déli csoport: Kerámia—KMSC Besztercen, Sodronyipar—Solvay Marosujváron, CFR—Ariesul Tordán, KAC—UEC Kolozsváron.

Hat kolozsvári csapat játszik a vasárnap kezdődő Román-Kupamérkőzések során

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A Román Kupa küzdelmei során az egész országban kezdődnek a mérkőzések. Városunkból 6 csapat startol az első fordulóban. A KAC a nagyváradi Vestul ellen játszik, a Napoca Besztercén utazik a Kerámiahoz, Kolozsváron délelőtt fél 11-kor a KMSC—CFR, délután 5 órakor pedig az UEC—Unirea küzdenek egymás ellen.

A Román Kupa elsőfordulójában az országban 144 csapat vesz részt, amelynek győztesei szeptember 26-án játszat a második fordulót. A B-ligás csapatok az október 10 és 24-iki fordulókban, míg az A-ligás egyesületei november 14-én, az ötödik fordulónak kapcsolódnak be a Román Kupa küzdelmeibe.

Győztek a magyar hölgyuszók

(BUDAPEST.) A magyar-osztrák hölgyuszómérkőzést a magyarok 32:22 arányban nyerték. A pénteki, utolsó versenynap eredményei:

100 m-es gyorsuszás, 1-2 holtversenyben Harsányi Vera és Ács 1 p 09.6 mp.
4x100 m. 1 Magyarország 5 p 01.5 mp. 2 Ausztria 5 p 17.6 mp.

(PÁRIS.) A főiskolai világbajnokságok versenyei ma kezdődnek meg 26 nemzetnek 800 versenyzőjének részvételével. Magyarország 65 főiskolással képviselteti magát a világvárosban. A főiskolások szövetségének tegnapi ülésén az 1939-ik évi világváros rendezését Helsinkinek adták. A téli versenyeket Lengyelországban rendezik.

A magyar uszóbajnokságok utolsó két számát tegnap tartották meg Budapesten a következő eredményekkel: 200 m. melluszás: 1 Fábán MAC 2 p 51.6 mp. Csik nem indult. — 1500 m. 1 Gróf UTE 20 p 18 mp.

A magyar nemzeti labdarugóbajnokság első mérkőzését tegnap Budapesten a Phöbus nyerte meg, mely 4:1 (2:0) arányban győzött a Boeskaik ellen.

(PÖSTYÉN.) A cseh-magyar középeurópai teniszmérkőzés első napján a csehek 2:0-ra vezetnek.

(OSLO.) A tegnapi nemzetközi atlétikai versenyen M. Walker USA 203 cm.-rel nyerte a magasugrást. P. Walker USA 10.4 mp.-cel a 100 métert. San Romani USA 3 p 51 mp.-cel nyerte az 1500 métert.

(GÖDÖLLŐ.) A magyar kormányzó arany serlegéért folyó teniszversenyt Szigeti nyerte meg, aki a döntőben 5:7, 6:3, 6:4, 6:4

arányban győzött Gábor ellen.

(RIGA.) A bécsi Rapid 6:0 (4:0) arányú győzelmet aratott Lettország válogatott labdarugócsapata felett.

(RIGA.) Lettország nemzetközi női egyes teniszbajnokságát a nagyváradi Popperné Zizovics Lenke nyerte, aki a döntőben a lett Muzné ellen 6:4, 6:2-re győzött.

Teke-sport

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) A Kisebbségi Újságírószervezet vasárnapi tordai ünnepségével kapcsolatban, mint ismeretes, Újságíró-nap bajnokságot is rendeznek Móricz Béla szövetségi alelnök szép bronz tiszteletdíjért. A versenyek iránt nemcsak Tordán, de vidéken is nagy érdeklődés nyilvánús meg és bizonyos, hogy a díjat csak kitűnő eredménnyel lehet megnyerni. A versenyek már vasárnap délelőtt megkezdődnek Móricz Béla rendezésében.

(Zilah-Zálah.) Az Unirea 20 fa előnnyel vett revánst a zsidói csapatot, melytől legutóbb 3 fával vereséget szenvedett. A szilágysomlyói IKE-nek nem sikerült a reváns, mert az Unirea 84 fával győzött. Az IKE a zsidói csapatot 17 fával verte. A mérkőzéseket bankett zárta be, melyen több beszéd hangzott.

TURISTASÁG

Társas autókirándulást Nagymedcsére (Udvarhely megye), szombaton este 9 órakor dr. Kiss Elek unit. theol. tanár villájához. Jelentkezni lehet 23-ig, détfő estig. Bővebb felvilágosítások Kiss Dénesnél, az Unitárius Kollégiumban szerezhetők be.

A KKASE vasárnap reggel 7 órai indulással gyalogturát rendez a Majláth-kut-ból, melyre vendégeket szívesen látnak. Indulás az Unitárius Kollégium elől.

() A Kolping kirándulása. A kolozsvári Kolping Legényegylet turista szakosztálya folyó hó 22-én, vasárnap reggel 7 órai indulással gyalogos turát rendez Kányafő, Csígyadomb, Báthory hegy és a Bácsi torokba. Indulás a Legényegyletből, Str. Baron L. Pop 3. Vezető: Magyar István. Vendégeket szívesen látnak. Folyó hó 29-én, vasárnap autós túra a révi Zichy cseppkőbarlanghoz. Érdeklődni lehet mindennap a Legényegyletben.

Rádió

1937. Augusztus 22. VASÁRNAP.

BUCURESTI. 7.30: Torna, vidám zene, hanglemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 9.55: Istentisztelet. 13: Időjelzés, sporthírek. 13.10: Lemezek. 14.10: Hírek. 15: Előadás gazdáknak. 19: Busuiocanu zenekar. 20.20: Felolvasás. 20.40: Sassu Nicora énekel. 21.10: Kis rádiózenekar. 22.30: Hírek, sporthírek. 24: Lemezek.

1937. Augusztus 23. HÉTFŐ.

BUCURESTI. 6.30: Torna, vidám zene, hanglemezek, orvosi tanácsadó, hírek. 13: 13: Hírek, lemezek. 14.10: Hírek, lemezek. 15: Hírek. 18: Rádió-zenekar. 20.15: Felolvasás. 21.10: Lemezek, kamarazene. 22.30: Hírek, vendéglői zene. 23.45: Hírek franciaul.

BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 1: Hírek, felolvasás. 13: Hírek. Szalonfő. 13.30: Hírek. 14.40: Operett-dalok. 15.40: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Hírek. 18: Énekhangverseny. 10.30: Előadás. 19: Cigányzene. 20.05: Előadás. 20.30: Felolvasás, hanglemezekkel. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 23: Jazz. Hírek, német nyelven. 24.05: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Van még érző emberi szív

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Néhány nappal ezelőtt rövid segélykérő cikkben foglalkoztunk Simon Zsuzsánna 25 esztendő, Minerilor ucca 5. szám alatti tudóveszes munkásleány szomorú sorsával. Megírtuk, hogy a fiatal munkásleány, aki a tüdőbaj utolsó stádiumában van, minden orvosi segítség és gyógyszer hiányában az éhhalállal néz farkasszemet.

Cikkünk eredményeképpen a Cozmuta szanatóriumban, ahol a szerencsétlen munkásleány hat hónapig feküdt, Fekete Zsuzsánna ápoló nővér, az ottani szintén szegénysorsu tüdőbetegektől ötszáz lejt gyűjtött össze, amelyet átadott a beteg özvegy édesanyjának. De ezenkívül még begyűlt körülbelül 140 lej is, az egyéb természetbeni adományoktól eltekintve. A súlyos beteg munkásleány nevében a nemesszívű adakozóknak ezúton mondunk köszönetet.

Huszezeren hallgatják a tenger mormolását..

A román Riviera konvencionális szokásai - A harmadik osztály demokráciája - A kis orosz harmonikás - Mamaia: a román tengerpart büszkesége

A román Riviera fűrdőközönségének már is kialakultak a konvencionális szokásai, előítéletei, sőt — dogmái. Ilyen szokás és előítélet számba megy például az is, hogy a fűrdőzés, a plázsozás csak délelőtt illik. Délután az összes strandok elnéptelenednek, legfeljebb a telep egyszerűbb emberei: a különböző alkalmazzottak hozzátartozói fürdenek. A „jobb” emberek délután négy és öt óra tájban zsúfolásig, sőt néha durva veszekedésekig lepik el a Constantába tartó motorosokat, ezeket a sűrűn közlekedő, pompás járatokat, hogy Eforiában, Nep-tunban, Achitában, de leginkább a constantai kikötőben újabb élményekre, szórakozásokra és élvezetekre vadász-szanak.

A harmadik osztály karrierje

Amiként a Carmen Sylvába és más fűrdőhelyekre utazó közönség nagyrésze már eredeti lakóhelyéről, Erdélyből, Bánátról, Bessarábiából harmadik osztályon teszi meg az utat, úgy a motorosok közönsége is

csaknem kivétel nélkül a harmadik osztályt veszi igénybe.

Ennek nem csupán a harmadik osztály olcsósága az oka. A román vasutak harmadik osztálya — egyelőre persze csak a gyorsvonatokon és a motoros járatokon — az utóbbi években valóságos karriert futott meg. A régi, tisztátalan, levegőtlen harmadik osztályu kocsik tekintélyes hányadát

ma már nyugati mintájú Pullmann-kocsik helyettesítik, bőrülésekkel és támlákkal, tiszta és izléses nikkilveretekkel, kitűnő fényképekkel, mosdókkal és toalettakkal.

Ezekben a kocsikban és a kocsik fél-kéiben ma már a „legjobb” társadalmi osztályokba tartozó hölgyek és urak is utaznak, akárcsak Ausztriában, Svájcban, vagy Franciaországban.

A kalauzok udvariasak, szolgáltatások, az ellenőrök nem igyekeznek kellemetlenkedni minden jelentéktelen szabálytalanság miatt.

Az egyszerűbb utasok és a magasabb társadalmi osztályokhoz tartozó utasok között az utazás tartama alatt — a hang nem kifogástalan, csaknem szívélyes. Az „Universul” olvasó román fiatalember készséggel segíti fel a hálóba az erdélyi magyar hölgy nehéz bőröndjét, a botosani volt, jelenleg nyugdíjas pályőr megértő, komoly beszélgetést folytat az elfinomultnak látszó, ideges temesvári zsidó intellektuellel.

Minden szélsőjobb oldali agitáció ellenére: a harmadik osztály hangulata

a román népi eredeti demokrákus szellemétől, megértő készségéről és emberszerető hajlamáról tesz bizonyosságot.

Semmi feszesség nem tapasztalható a román és nem román utasok között. Saját szememmel láttam, amint egy finom marosvásárhelyi magyar hölgy a Kárpátok hűvös éjszakai légáramlásától didergő, Balázsfalvára tartó román anyó kát saját plédjével takarta be.

Lehet, hogy ez az utazás általános lélektanához tartozik, de így van:

a harmadik osztályon

elmősödnek az osztályok közötti különbségek, a mesterségesen szított politikai és nemzeti ellentétek.

A tizenkétéves hangművész

Ennek az állításnak valódiságát bizonyítja az az elementáris szeretet is, mely azt a kis orosz hangművészt veszi körül, aki a Carmen Sylvá és Constanta között közlekedő motorosokon harmonikája csaknem művészinek mondható játékaival szórakoztatja a délutáni kiránduló közönséget.

Ez a kis, tizenkétéves „rus” egyedül szülei nélkül járja egész nyáron át a tengerparti fűrdőhelyeket, hogy bámulatosan fejlett zenei érzékével, hangulatos játékaival keresse meg azt a pénzt, amiből télen talán a tandíját, talán ruhadarabjainak árát, talán egész családjának ke-

nyérrelvélőjét kell fedeznie abban az istenhátamögötti besszarábiai városkában, ahonnan idejött.

Strandruhas, fűrdődresszes, pizsamás, de mindenestre könnyen öltözött hölgyek és urak füleibe csodálatosan szomorú, lágy orosz és román melódiákat játszik ez a kis orosz fiú, akire különösen a cseh hölgyek vetnek meleg, jó-ságos pillantásokat.

Mintha Tolsztoj valamelyik regényéből lépne ki az alakja: korához képest magas és csontos, az orra máris férfiasan oroszos: tömpe és széles. Amikor játszik: két szemének tekintete kódösen elborulttá változik át, szöke hajának feszes, ritkás szála almatagon magas homlokot öveznek. Semmi gépies nincs a játékában.

Különb, mint a Lidó...

A constantai állomáson elegáns, nyitott autocar várt bennünket, hogy a mamaiai strandra szállítson. A kikötő város egyik legszebb, nagyvárosi lendületet bizonyító bulvárdján át vezet az ut a mamaia plázshoz. Amint a sima, aszfaltzott autót Mamaiahoz közeledünk, egyre sűrűbben tűnnek fel a modern, új épülettömbök: villák, szállodák, panziók.

A fejlődés itt csaknem olyan óriási lendületű, mint Bukarestben. De az árakban is hasonló a fejlődés. Mamaia egyre inkább elveszti helyi jelentőségét, hogy rohamlépésekben a Fekete-tenger világviszonylatban is legmodernebb, legelőkelőbb fűrdőjévé avanzsáljon.

A kis művész határozottan jól keres. Még a legzsugoribb és legszegényebb utas is

legalább négy-öt lejjel jutalmazza meg játékát, de a tíz, sőt huszlejek sem ritkák.

Megsimogatják, kikérdezik, de a kis „rus” lehetőleg szűkszavúan válaszol. Zárkózott és bizalmatlan, ki tudja: miért? Valaki rossz tréfát enged meg magának vele szemben.

— No te kis „bolsevik”, hol tanultál meg így játszani?

A kis „bolsevik” nem válaszol, csak hosszan és szemrehányóan néz a kérdező szemébe. A kocsiban a többség rossz-szaló morajlása hallszik, a kis művész Achitánál átmegy a második osztályba.

Általános a vélemény ama fűrdővendégek között, akik ismerik Ostende és az Adria tengeri fűrdőhelyeit, hogy Mamaia ma már különb, mint a

Lidó,

s ha az emberek előítéletét könnyebb volna lebontani, úgy ez a román fűrdőhely győzelmesen vehetné fel a versenyt az Adria fűrdőhelyeivel, feltéve — ha a román tengerpart eredendően sivar flóráját, melyet kiszikkaszt a tulerős nap és elcsúfít a vastag porréteg, hatalmas erőfeszítésekkel sikerülne fel-frissíteni, gazdaggá s változatossá tenni.

Mert a természet jóvoltából minden nem lehet együtt.

Merész Gergely.

Szülők figyelmébe!

AZ ISKOLAI IDÉNY KEZDETE ELŐTT OLCSÓ INTÉZETI ÉS ISKOLAI HETEK:

INTÉZETI zsebkendő	12 L.	INTÉZETI sötétkék 140 cm. széles	195.
INTÉZETI törülköző	19 L.	INTÉZETI kaki szövet 140 cm. széles	195.
INTÉZETI fehér mosott vászon	21 L.	INTÉZETI pokrócok	198.
INTÉZETI pepita	27 L.	INTÉZETI pyjama flanel	27.
INTÉZETI fehérnemű vásznak	35 L.		
INTÉZETI sötétkék cheviot szövet	85.		

Intézeti cloth paplanok és Intézeti 3 részes matrácok, harisnyák és ernyők nagy választékban

SZABÓ JENŐ R. T. NAGY-ÁRUHÁZÁBAN CLUJ.

CALEA REGELE FERDINAND 5. TELEFON 24-79.

Vagy tovább iszol velem, vagy megöllek! -- erőszakoskodott a csizmadiamester pincér-ivótársával, akinek ütőerét éles késével átvágta

(NAGYVÁRAD-ORADEA.) Kinos és kellemetlen befejeződéssel végződött az a mulatság, amelyet a közeli Nagyszalontán rendezett Ferencz Ágoston 32 éves barátjával, Kiss Lajos szalontai csizmadiamesterrel. A két jóbarát a napokban Szalonta egyik vendéglőjében nagy mulatságot rendezett. Sűrűn ürültek a borospoharak, a hangulat a tetőfokra hágott, amikor Ferencz Ágoston közölte barátjával, hogy nem vehet részt tovább a mulatságon, mert sürgős dolgok elintézése távozásra kényszerítik. Kiss Lajos, aki már meglehetősen ittas állapotban volt, nem akarta barátját elengedni.

— **Vagy tovább iszol velem, vagy megöllek!**

— fenyegette meg az ittas ember a pincért. És amikor Ferencz Ágoston mégis felállt az asztaltól, hogy távozzék,

Kiss Lajos kirántotta hatalmas, éles zsebkését és azzal barátja karjába szúrta.

Az éles kés átvágta a pincér főúterét,

aki a súlyos sebtől és a hatalmas vérvesztéstől elvesztette eszméletét és összeesett.

Kiss Lajos a merénylet után elmene kült a vendéglőből.

A segítségül hívott orvos bekötözte Ferencz Ágoston súlyos sebeit és elrendelte a nagy vérvesztést szenvedett embernek a kórházba való beszállítását. Kisst a rendőrség elfogta és őrizetbe vette. Kihallgatása során azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt és nem tud számot adni tettéről. Áldozata, Ferencz Ágoston a biharmegyei közpórházban élet-halál között lebeg.

— Visszakérte a tandíjat. A tokiói tudományegyetem rektorát bepörölte egy 50 éves férfi azzal az indokolással, hogy hiába szerzett diplomát az egyetem, nem jutott előbbre az életben. Sehogyszem tudott elhelyezkedni s most utolsó kísérletképpen visszakéri a tandíjat: 20.000 yent. Akadémikus körökben kíváncsian várják, hogyan szól majd a bíróság döntése.

Apróhirdetések

KIADO LAKÁS

KÜLÖNBEJÁRATU szoba havi 500 kiadó. Cal. Motilor 65. Kerekesné. (38)

KIADO nagy szoba napos oldalon összes mellékhelyiségekkel, Traian 49 (60)

ÜZLETHELYISÉG, raktárhelyiség és nyitott szín külön-külön is kiadó. Gerendák, ajtók, ócska kapuk olcsón eladók. Str. Aron 14. (T 1243)

KIADO szeptember 1-re különbejárati szép parkettes üres szoba Str. Vasile Alexandri 1. szám. (—T 1245)

KAPUALATTI butorozott szoba szeptember 1-ére kiadó. Augusztus 20-tól napokra is kiadó. Cal. Motilor 81. (65)

KIADO ellátással is, szép napos butorozott szoba két-három személy részére. Str. Ghica 2-a. (67)

KETTO szoba konyha kiadó. Piata Carolina 6. (70)

LAKÁST KERES

HÁROM- vagy négyosztásos kényelmes lakást keresek belvárosban november elsejére. Cim: Pop, Piata Carolina 3. (— T 1223)

KERESEK kettő szoba komfortos lakást vashidtól Marianumig terjedő körzetben október 1-ére. Címeket: „Kettő szoba” jellegére a kiadóba kérek. (— 9939)

KERESEK szeptember 15-re belvárosban különbejárati butorozott szobát, lehetőleg fűrdőszobával. Cím a kiadóba „9964” jellegére kérek. (— 9964)

KÖZPONTBAN üres szobát keresek. Címeket bérösszeg megjelölésével „Jó lakó” jellegére kérek. (— 9975)

KÜLÖN telken október elsejére feregmentes szoba, konyhas lakást keresek, pontosan fizetek. Cim: Str. Albinei 43. (9944)

KERESEK novemberre kétszobás komfortos lakást különbejárati szobákkal. Pop per, Str. Bratianu 2. (— 9965)

SZARAZ raktárhelyiséget azonnalra keresek. Címeket „Központi fekvés” jellegére a kiadóba. (— 9968)

KERESEK szeptember 15-re vagy október 1-re 1 szoba, fűrdőszoba használattal, vagy 1 szoba, konyha Piata Unirii közelében. Ajánlatokat Tutungerie, Piata Unirii 22. „Tisztviselőné” jellegére (9945)

SZOBA konyhát külön telken keresek vagy csendes udvarban. Ugyanott kazán lemez eladó. Str. Salcâmi 14. (57)

KICSI száraz napos butorozott szobát keresek. Ajánlatot ármegjelöléssel „Állandó lakó” jellegére Novába kérek. (P 4664)

BÉRBE keresek külön telket szoba konyhával és kerttel. Str. Rugului 37. (74)

MOZI

MUNKAS MOZGO: Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap 3, 6 és 9 órakor: Két világszenzáció. I. A szívek tragédiája. Megható társadalmi dráma. Főszerepben: Barbara Stanwyck, Ewerin Hooort és Otto Kruger. II. Rumba. (A táncosnő és a torreador.) Az évad legnagyobb revü-filmje. Főszerepben: Georg Raft és Carole Lombard. Hely-árak 10 és 12 plusz 5 lej.

OPERA MOZGO: Csütörtöktől premier: Az álarcos lovas. A cowboy-filmek királya. Fősz.: Dick Foran és a család. Jón: A garconleány, Danielle Darrieux.

CAPITOL MOZGO: Premier. A múlt árnyai. Izgalmas kalandfilm. Fősz.: Gustav Diesel, Halmay Tibor, Luise Ullrich, Oscar Sima. Műsor előtt: Új világhíradó.

SELECT MOZGO: Drummond, a mesterdetektív. Izgalmas detektívdráma, kalandokkal. Fősz.: Ray Milland, Heather Angel, Reginald Denny.

URANIA MOZGO: Két szív, egy csók. Robert Stolz operettje, rendezte Carmine Gallone. Fősz.: Karl Brisson.

DAVILA MOZGO: Botrány az Operában. Főszerepben: Amerika három legjobb zenebohóca: Gaucho, Harpo, Chico.

ROYAL MOZGO: I. A kegyencnő. Monumentális művészi produkció. Főszerepben: Joan Crawford, Robert Taylor, Franchot Tone. Előadások kezdete: 3,20; 6,20; 9,30 órakor. II. A titkos tudósító. Bűnügyi történet az alvilágból. Főszerepben Tarzan, a leghíresebb rendőrkutya. Előadások kezdete: 5, 8 és 11 órakor. A legújabb Fox Journal. Nyári helyárak: 15 és 19 plusz 5.

EDISON MOZGO: I. Broadway Melody. Fősz.: Jack Benny, E. Powell, Robert Taylor. — II. Asew élete. Orosz kémdráma. Fősz.: Fritz Rasp, Olga Csehova, Stolz Hilda. Kezdeté 4 és fél — 12, Szombat, vasárnap 3, 6, 9. Hely-árak 10 és 15 lej.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

KOMFORTOS lakással és nyugdíjas állással rendelkező csinos urinő keres házasság céljából 35-45 körüli magasműveltségű korrekt uriembert. Csak teljessémmel komoly leveleket kérek. „Lelki harmónia” jelígre.

VIDÉKI urileány kimondott komoly uriember ismeretségi keresi szórakozás céljából. Leveleket „Buzavirág” jelígre a kiadóba kérek.

ADAS-VÉTEL

GYERMEKKOCSIT keresek megvételre. Cimeket „Jókarban” jelígre a kiadóba kérek.

ELADÓ sürgősen szoba, konyha ház 50 ezer lejért. Str. Pop Cicio 198.

ELADÓ parcella a Str. Dorobanților végén, Str. Jiul. Értekezni ugyanott Tárkányinál, vagy Str. Ady 6. sz. Szilágyinál.

GYALUPAD eladó. Str. Rădulescu 49.

KERESEK teherautókat vidéken turázní. Cim a kiadóban.

ELADÓ parcellák a Str. Grigorescu 52. alatt bejárat a Str. Rosetti és Str. Raho-vei felől. Értekezni lehet Horticola S. A. Str. Regina Maria 5.

BUTORRAKTÁR STR GEN. POETAS 15. mindenféle butorok nagy választékban, használt butort veszek.

GYÜMÖLCS és **SZŐLLŐTERMELOK**. **SZESZGYÁRAK!** 7000 literes **UJ FAKAD** eladó. Ajánlatok pontos címmel „Jutányos ár” jelígre kiadóba.

FÉRFIRUHA, női ruhák, párnák jutányosan eladók. Kleinné, Piața Mihai Viteazul 6., emelet.

ELADÓK: kihúzó ágy-asztal, zongoraszék, karosszék, iroda-asztal, hintaszék, könyvek, bőrkesztyűk, menyasszonyi ruha, stb. Str. Grigorescu 12.

KEVESET használt női Singer varrógép olcsón eladó. Cal. Traian 51.

BÉRBEADOK birtokot gazdasági épületekkel a város közelében. Cim a lap kiadóhivatalában.

ELADÓ egy új félfedél, olajos tengely gumirádlis kocsí. Maier, Cal. Dorobanților 20.

ELADÓ bécsi szakértő által készített kifogástalan billiárdasztal, teljes felszereléssel. Együttal ebédlőasztal is, önműködő forgatóval. Értekezni: Dr. Deákne, Str. Vasile Goldis 20.C. Kertben, villában. Délután 3-5-ig.

FIÓKOS gyermekágy és szárnyasajtó eladó. Cim a kiadóban.

ELADÓ gyümölcsös szedetéssel, batul, jonathan alma, dió, körte. Piața Unirii 12. Házfelügyelőnél.

2. számú Wertheim kasszát veszek. Ajánlatot Novához „Cassa” jelígre kérek.

HASZNÁLT ruhákat veszek és eladók. Str. Memorandului 24. Jakab.

IRÓASZTAL, szalagírturák olcsón eladók. Str. Dogarilor 3.

15 drb. kárpitozott biedermeier szék darabonként 200 lejért eladó. „LLOYD” Comisio. P. Unirii 9.

ELADÓ takaródunnya huzattal, láb-dunnya selyemhuzattal, színes és fehér ágylakó, csipkefüggöny, függönytartó, éjjeliszekrény, 12 literes üres üvegek, képek, nagyobb ugorkásüvegek, fiakker vízhatlan ponyva. Délután 11-ig, délután 4-ig. Str. Regala 6. emelet, mérnöki lakás.

LŐSZÖRMATRACOT vagy löszört keresek megvételre. Cal. M. Foch 127. (P 4645)

LAKATOS és kovácszszerzők eladók és egy kukoricadaráló. Str. Biserica Ort. 13.

2 drb. rézágy és fehér gyermek ágy nagyon olcsón megvehető. „Lloyd” P. Unirii 9.

EBÉDLŐASZTAL, kerek, kihúzható, szépséges abrosz is eladó. Str. Memorandului 4., hátsó lépcső.

TOPOLYA háló, mindenféle butorok eladók. Cal. Decebal 3. Használt butort veszek.

VADONAT új rókamie váz 1000 lej, gyönyörű fedeles cimbalom 1300, írógép 1500, ellenőrző cassa 2 ezer, Wertheim cassa 4 ezer, számológép 150. „Lloyd” Comisio. P. Unirii 9.

VESZÉK felemelt áron ócska férfi ruhát P. Ștefan cel Mare 7, szembe az Operával. Jakab üzlethelyiség.

HITELES mérleget, 1000 kg. megvételre keres Szabó garage, Cluj.

7 drb. vegyes antik asztal 80 lejtől, székek 50 lejtől kaphatók „Lloyd” P. Unirii 9.

ELADÓ kitűnő ízű ponyk, batul, jonathan alma (Marosmenti) nagyobb mennyiségben Benkő Károlynál, Copand, posta Uioara, vasútállomás: Gligorești. Ugyanott könnyű egyes kocsit vennék.

PARCELLA eladó Cal. Somenin egészben vagy kettéosztva. Érdeklődni Oltean Mitru, vágóhidon.

NEGY új ablak tokkal eladó. Str. Coroian 1.

BÁRMIRE, ha szüksége van, fél ingyen megveheti a Lloyd comisio. P. Unirii 9.

KERESEM megvételre Marczali H. Nagy képes világtörténeteknek 6 és 8-as kötetét. Librăria, Str. I. G. Duca 3.

ELADÓ használt barna kemény háló, Str. Gen. Poetas 2.

19 darab különböző ágy 200 lejtől darabonként eladó. „Lloyd”, P. Unirii 9. T 1239

EBÉDLŐBERENDEZÉS, festmények, könyvvállvány, könyvek eladók. Somogyi, C. Reg. Ferdinand 93.

CHRYSLER nyitott autó jó állapotban eladó. Str. Oct. Goga 11, ajtó 3. Értekezni 5-7-ig.

MINDENFÉLE egyes használt butordarabokat minden elfogadható áron kiárásitunk „Lloyd” comisio, P. Unirii 9. (T 1241)

Kutak és szivattyúk eredeti gyári áron KONTINENTALE Vasker. Társ. Cluj. Str. Regina Maria No. 21.

RADIO jóhangú 3 plus 1 2500 lejtől eladó. Str. Vasile Turcu 6.

HASZNÁLT diófaszekrények jókarban eladók. Str. Xenopol 7.

KEMÉNYFA háló eladó sodrony betéttel. Értekezni Cal. Reg. Ferdinand 117. Házfelügyelőnél.

ÓCSKA, téglá, cserép, ajtók, ablakok, kályha, fűtőberendezés, csatorna, fa, deszka eladók. Str. Berde 1.

GYÖNYÖRŰ modern dígyőker teleháló eladó. Str. Paris 62. Asztalosműhely.

FAVÁGÓGÉP olcsón eladó. Str. Paris 60. szám.

15 HP nyersolajmotort eladó. Cal. Reg. Ferdinand 90.

EGYSZOBÁS nagy kert eladó 35 ezer lejért. Str. Spinosa 1 sz. Kerekdomb fele.

UJ modern diófej, hálószoza, színes konyhabutorok olcsón eladók Kador butorasz-talosnál. Cal. Reg. Ferdinand No. 89.

ABLAKRÁCS vasak eladók. Str. Crisan 25.

ELADÓ házhelyek az Iris gyár mellett. Értekezni lehet Calea Marechal Foch 11. Gondoskodó szövetkezet, d. e. 9-1-ig, d. u. 4-6-ig.

6 drb. modern ebédlőszék eladó. Balázs. Cal. Marechal Foch 48.

ALLÁST KERES

INTELLIGENS vidéki komoly nő házvezetőnő: állást keres jó gazdaságon finoman főz. Szántóné, Str. Kogelniceanu 6.

NAGY irodai gyakorlat, nyelvismeret idegen nyelvekben levelezés. Angol, francia levelezőnő, irodai munkába gyakorlott állást keres. „Törekvő” jelígre Novába.

KÉPVISELETET vagy lerakatot keres Cluj városára 300 ezer lejig garanciaképes érettségizett, a három nyelvet perfektül beszélő, kereskedőknél jól bevezetett 35 éves jóméglelésű férfi. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz, Cluj, kérek.

NÉMET, román nevelőnőt keresünk 3 éves kisleány mellé. Havas, Str. Macelar 8. sz.

FIATALASSZONY dajkának ajánlkozik. Cal. Traian 25.

INTELLIGENS szorgalmas özvegy nő házvezetőnő állást keres. Cimeket „Szorgalmas özvegy” jelígre kiadóba kér.

ALLÁST KAPHAT

TANULÓT felveszek, László mechanikus és villanyszerelő vállalat. Cal. Marechal Foch 87.

KÉT jóméglelésű csinos kiszolgálólány vidéki cukrászdába kerestetik azonnalra. Cim a kiadóban.

KERESEK szeptember 1-ére egy fiatal mindeneslányt Temesvárra. Jelentkezni: Str. Elisabeta 9.

EGY ügyes kisleányt felveszek bodegába. Str. Marechal Foch 1.

BEJÁRÓNÉ felvétetik. Str. Vasile Lupu 22-a. sz.

ÖNÁLLÓ varróleányokat és kisleányokat jó fizetéssel és kifizetőleányt azonnal felveszünk. Salon Blanche. Reg. Carol II.

PERFEKT román nyelvtudással irodai alkalmazott felvétetik. Ajánlatok „Allan-dó” jelígre a kiadóba.

KÉPZETT ápolónők felvétetnek dr. Lengyel szanatóriumba. Str. Gojdu 3.

FOGORVOS Clujon, szájbán dolgozó fogtechnikust keres. Cimet kiadóba kérek.

EGY kifizetőleányt felveszünk. Szép fűszereket eladó. Bonboneria. Str. Reg. Maria 48.

KERESZTÉNY kisleányok felvétetnek tanulónak és kifizetőnek „Mercur” kötőde P. Carolina 5.

FŐZNI tudó bejárónőt vagy mindenes keresek. Szilágyi Str. Maloasa 7-f.

STANCNI lakatos és vasöntő tanulók fizetéssel felvétetnek. Szabó garage, Cluj.

KÖZRAKTÁR megfelelő képzettséggel bíró garanciaképes raktárnokot keres. Ajánlatokat igény megjelölésével. Cimeket „Raktárnok” jelígre a kiadóba.

FIATAL cukrászsegéd kerestetik, ki önállóan dolgozik és a desszert készítéshez ért. Cim a kiadóban.

HÖLGYFODRÁSZ feltétlen jó vasondoláló felvétetik. Cim a kiadóban.

14-15 ÉVES bejáró leánykát keresek könnyű házi munkára. Str. Amurg 49. Gaálné.

BÉLÉS, rövidáruban jártas fiatal segédet és egy fiatal leányt praktikánsnak felvesz Neumann Str. Reg. Maria 4.

MEGBIZHATÓ középkorú nőt keresek 9 hónapos kisleányom mellé. Főzni nem kell. Cim: Balajné, Str. Simion Musafa 8.

KISEGITŐ fiatal butorasztales segéd felvétetik. Hétfőn. Str. Memorandului 22.

ROMÁNUL beszélő kiszolgáló kisasszony felvétetik. Tabovits kalapszalón, Piața Unirii 15.

LICEUMI másodosztályos leányom magánoktatásra nevelőt keresek teljes ellátás és megfizetéses fizetés. dr. Hirsch Jenő. Sinterag, Jud. Someș.

ELSŐRENDŰ férfi masamodott jó fizetéssel felvesz azonnalra „Amy” kalapszalón, Cluj. Cal. Reg. Ferdinand 26.

TRICOTÁZS konfekciós és interlochos lányok felvétetnek. Révész, Str. Trece-toare 9.

NAGYMUNKÁS szabósegéd felvétetik Dicioanmartinban. Értekezni Str. Memorandului 2. usa 3.

KERESEK bejáró mindenféle szakácsnét, két tagu család részére. Szobalány is van. Hívó előnybe részesül. Cim: Str. Duca (volt Str. Universitatii) 1. sz. második emelet, 4. sz. ajtó. Elsejég érdeklődni lehet Str. Donát 40. sz.

KÜLÖNFÉLEK

KÉZIMUNKAFESTÉS, varrás, iparművészet, rajz és olajfestészeti tanfolyamra jelentkezni lehet Lévy, Piața Unirii 8. Kovács-cég.

ÖZV. nyugdíjas urinő gimnázista-lányt teljes ellátásba elvállal, fizetés természetben. Nyelvekben, tanulásban tanítva. Cim Cluj, Str. Rădulescu 20.

SZABÁSZATI szakrajz tanfolyam miniszteri engedéllyel. Érdeklődni Geltech Edit v. ipariskolai tanárnőnél. Str. Regala 38.

ELVESZETT egy fekete selyem női ernyő vasárnap a „Piaristák templomában. Egy szegény öreg néni nevében (ki egyetlen gyermekétől emléktárgyként őrizte az ernyőt) kérjük a megtalálót, juttassa el Cal. Motilor 36. sz. alá vagy hozza be a kiadóba.

TISZTELETTEL értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Cal. Reg. Ferdinand 63. alatt villany és vízvezeték szerelő üzletet nyitottam. Mindenféle szerelési anyagok modern villanycsillárok, asztali lámpák, égők hallatlan olcsó árban kaphatók Maksay, Cal. Reg. Ferdinand 63. szám.

KERESEK olyan nyugdíjast, akinek nincsen gondozója, szintén nyugdíjas. Leveleket „Csendes otthon” jelígre a kiadóba kérek.

ELVÁLLALOK mindenféle szörmemunkákat és festést. Hívásra hához megyek. Kővári szűcs, Str. Paris 21.

HÖLGYEK FIGYELME! Izléses hangulat lámpa ernyők, valamint más dekorációs munkák készítését olcsón vállalom. Cim a kiadóban.

KIADÓ LAKÁS

EGY nagy szoba konyha előszoba stb. ujj villában 800 lejtől kiadó. Str. Alverna 23.

AZONNALRA kiadó 2 szoba, elő- és fürdőszoba, tisztviselőtelep elején ujj villanegyedben. Ugyanott 1 szoba, konyha szuterin kiadó. Értekezni Str. Romei 1. szám.

1 nagy szoba konyha speiz kiadó. Víz villany bevezetve. Str. Horea 6.

KETSZOBÁS komfortos előkertes napos lakás kiadó novemberre. Str. Grigorescu 14.

KIADÓ különbejáratú üres szoba fürdőszoba használattal, kertes házban. Str. Stroescu 7-a.

KENYÉRSÜTŐDE forgalmas helyen bevezetett vevőkörrel kiadó. Str. Prof. Marinescu 33.

KERTES villában egy komfortos üres, házaspárnak alkalmas garconlakás kiadó. Str. Gojdu 9.

AVRAM Jancu 5. uccai elsőemeleti 4 szobás lakás kiadó novemberre. Értekezni házfelügyelőnél. Megtekintés csak 11-12 óráig.

SZEPTEMBER 1-ére vagy 15-ére kiadó szoba, konyha, speiz tisztán kifestve, virágos udvar. Cal. Marechal Foch 113.

URIHÁZNÁL hivatalnoknő, iskoláslány teljes ellátást kaphat. Kleinné, Piața Mihai Viteazul 6., emelet.

KIADÓ szoba, előszoba, konyha, speiz, összes mellékkeliségekkel. Str. Pop Julian 4., Grigorescu ucca 53. mellett.

SZÉP szoba, konyha kiadó. Str. Rudeanu 40., volt Surdá.

KÖZPONTBAN, Román Operához közel kiadó ujj házban 2 szoba, konyha komfortos modern lakás. Str. Ioan Violu 6. Matei Basarab ucca mellett.

GARSONIER fürdő és előszobával szep-tembertől kiadó. Str. Gojdu 2.

275 LEJÉRT fél műhelyhelyiség kiadó. Str. Paris 32.

KÉT szoba, konyha és egy szoba, konyha kiadó. Str. Cogălniceanu 8. Közvetítő díjazva.

BUTOROZOTT szoba a város legszebb helyén külön előszobával, fürdőszobával használattal egy vagy két személyre szeptember elsejére olcsón kiadó. Érdeklődni: Cal. Regele Ferdinand 33. Universal cégénél.

KIS szoba konyha kiadó. Str. Grigorescu 13.

KÉT urileány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat magános urinőnél. Str. Amurg 18. szám.

KÉT diákleány teljes ellátást kaphat jobb családnál. Str. Rugului 3.

EGY nagyobb és egy kisebb szoba butor-za kiadó. Str. Gen. Poetas 13.

KIADÓ vagy eladó Motilor 96-98. két szoba, konyha, istálló, nagy udvar, parcellázható kert. Értekezés Regele Ferdinand 55., emeleten.

KÉT nagyszobás uccai, parkettes emeletes komfortos lakás november hó 1-ére kiadó. Piața Mihai Viteazul 25.

FÖLDSZINTES uccai parkettes butor-ozott szoba lépcsőházi bejáratú azonnal is kiadó. Piața Mihai Viteazul 25., háztulajdonosnál.

KERTES ház, 2 szoba, konyha, fürdőszoba, veranda és 2 szobás manzard lakás kiadó. Str. Take Jonescu 1-a.

JOBB zsidó családnál fiatalember vagy leány lakást kaphat, esetleg teljes ellátással. Ugyanott női nuhavarrást vállalnak. Cim a kiadóban.

GARSONLAKÁS kapualatti bejáratúval, **HÁROMSZOBÁS** lakás összkomforttal kiadó. Str. Legiuni Ardelene 3.

2 SZOBA konyha kiadó. P. Carolina 6. Str. Jon Ghica 18.

UJ modern 2 nagy szobás komfortos magánház november 1-re kiadó. Értekezni 5-7. Str. Dragalina 86.

KIADÓ szoba konyha Str. Biserica Ort. 13.

EGY szoba konyha kiadó, Dermata közelében, Str. Crisan 22.

4 SZOBÁS komfortos lakás azonnal kiadó. Ca. Reg. Ferdinand 70.

KIADÓ modern ház kertben gyermek-telen családnak. Két szoba, előszoba, kis konyha, speiz, mosdókagylóval. Str. Has-deu 59-a.

ÜZLETHELYISÉG nagy konyhával azonnal kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 70.

KIADÓ szeptember egyre Str. Gojdu 1. számú ujj házban 2 szoba és 3 szoba komfortos lakás.

KÉT szobás komfortos lakás november 1-ére kiadó. Str. Jon Maioreșcu 19.

ISTÁLLÓ 6 állat részére Str. Reg. Carolba kiadó. Értekezni Ancánál Str. Reg. Maria 43.

KÖZPONTBAN elegánsan butorozott szoba fürdőszobával kiadó. Str. Neculcea 2.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAYER ANTAL

Nyomatott a MAYER NYOMDA
kőrforgó-gépén, Kolozsvár—Cluj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cal.
Regele Ferdinand 66., balra.

Ünnyelődő távbeszélő száma: 20—81.

NAPTÁR: 1937. Augusztus 22. Vasárnap.
Kat.: Timót. Prot.: Oswald.
Ort.: Sf. Mart Agatorie. Izr.: 15
Elul 5697.

Jóestét!

MAI HÁZASSÁGOK

I. sztár: Nézd csak a jeggyűrűmet. Ugy-e, mennyivel vékonyabb, mint a régi időkben?

II. sztár: Addig a kis ideig talán ezek is kibírják, míg a mai házasságok tartanak.

„HALJ MEG SZÖRNYETEG!”

A „Varázsfuvola” opera előadását próbálták az egyik Operaházban. Az első jelenetet, a küzdelmet a kigyóval, amikor három művész egyszerre azt énekli:

„Halj meg szörnyeteg hatalmam által!”

A karmester háromszor is lekopogja, de az énekesnek nem értik és figyelmen kívül néznek a karmesterre. Végre a karmester türelmét vesztve kiabál s oda szól az egyik énekesnek:

— Kérem művész, miért néz rám olyan dühöse néz mereven, amikor azt énekli:

„Halj meg, szörnyeteg!”

ISKOLÁBAN

— Mondj egy ritka ausztriai állatot.

— Az elefánt.

— Tévedsz. Az elefánt nem fordul elő Ausztriában.

— Éppen azért olyan ritka, tanító ur kérem...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó hó 21. szombatán estétől 27-éig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Fortuna, Piața Unirii, Hygea, Piața Mihai Viteazul, Victoria, Cal. Regele Ferdinand, Sotropa Emil, Piața Ștefan cel Mare.

— Időjárás: A bukaresti időjárás-kutató-intézet jelentése: csökkenő légáramlás, a hőmérséklet emelkedése, általában derűs idő remélhető.

— Urvacsoraosztás a belvárosi ref. templomban. A belvárosi református templomban folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteleten dr. Gönczy Lajos teológiai igazgató hirdeti az Igét. Ez alkalommal új kenyérért való hálaadésként urvacsoraosztás lesz. Az urvacsorát délután 6 órakor tartandó istentiszteleten is kiszolgáltatták.

— EGYÉVES KERESKEDELMI TAN FOLYAMRA beiratkozás és felvilágosítás Cal. Reg. Carol II. 26.

— Dr. Lengyel Miklós rendelőjét új szanatóriumába, Str. Gojdu 3. sz. alá helyezte.

Gyomor és bélfelfúvódás

eseteiben epe, máj és vese zavarai, gyomorsós székrekedés, savtúltengés, gyomorfájdalom, hányinger, ideges állapotoknál az orvosok a legmegbízhatóbban ajánlják a világhírű amerikai „Gastro D”-t. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Hamispénz forgalombahozatalával vádol nyolc helybeli nagy céget egy nyugalmazott adótiszt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nem minden-napi feljelentés futott be a napokban a helyi ügyészséghez. A feljelentő egy volt II. kerületi adótisztviselő, beadványában kihangsúlyozza, hogy már magánemberi minőségben cselekszik, amennyiben időközben nyugdíjazták. A pénzügyi tisztviselő nyolc helybeli nagy céget vádol azzal, hogy

ezelőtt egy évvel 27 ezer lej összegű hamis 100 és 250 lejes tized adóba, amit később meg kellett térítenie.

A feljelentés szerint a cégek pecsétes tekercesekben adták át az adóösszeget és ő akkor nem vizsgálta meg, hogy az átvett ércpénzek valódiak-e vagy hamisak.

A károsodásért felelősei öt tettek felelőssé és a fizetését lefoglalták, amit most is havonta vontak tőle.

Kéri az ügyészséget, hogy a nyolc cég ellen indítsa meg az eljárást hamis pénz felhasználásért és terjesztésért.

Az exadótisztviselő a feljelentéséhez nagyhalom hamispénzt mellékel, mint corpus delicti.

A szolgálatos ügyész a feljelentést az ügyészségi rendőrség vezetőjének, Lemeni alkomszárnak osztotta ki, aki már meg is kezdte a nyomozást.

Nagy a valószínűség azonban arra,

hogy ez a feljelentés is igen sok más minden komoly alapot nélkülöző feljelentés sorsára fog jutni. Ha meggondoljuk, hogy a szobanforgó cégek valamennyiének bank-folyószámlája van és a bank által lepecsételt tekercesekben vitték a pénzt az adóhivatalba, akkor az a feltevésünk, hogy a feljelentést, mint komolytalant, félredobják, még jobban megerősödik. Nem is szólva arról, hogy egy év után nehéz bizonyítani, miszerint a feljelentett cégek valóban hamis pénzzel fizettek-e és ha igen, kit terhel a felelősség?

Vajon nem az az adótisztviselő követett el mulasztást, aki nem teljesítette kötelességét, nem számolta meg az átvett pénzt, illetve nem vizsgálta meg azoknak valódiságát?

Az adófizetők jóhiszeműségéhez kétség nem férhet. Ezt kivülálló egyén is könnyen megállapíthatja. A folyószámláról felvett összeget egyenesen az adóhivatalba vitték. Ugy, ahogy kapták, a bank bélyegzőjével ellátva. De ami a legkülönösebb, hogy az adótisztviselőnek egy év után jutott eszébe megtenni a feljelentést. Önkénytelenül öltik fel a kérdést, vajon mi húzódtik meg az ügy hátterében? Majd megállapítja az ügyészségi vizsgálat...

(b. v.)

Egy szerencsés nyerő!

Miklé István, Cluj, Str. Cosbuc 2. E heti versenypályázatunk győztese. Nyereménytárgy: Egy művészi olajfestmény. Minden vasárnap közöljük a győztes verseket. Versenypályázatát küldje be Ön is mielőbb.

„UNICUM” képeralapon, művészi keretezés, perzsa-szőnyeg és porcellán dísz tárgyak Cluj
Calea Victoriei 5-a.

Halálra ítélték a gyilkost S az volt utolsó kívánsága: Eredeti „UNICUM” képet Mutassanak neki utoljára. Csak 56 lej havi részlet. Hej, de kár, hogy most elszáll az élet

— BEIRATÁS A REF. FIUGIMNÁZIUMBAN. A kolozsvári ref. fiugimnáziumban a beírások aug. 25-én kezdődnek. A javítóvizsgák szept. 1—4. közt, a felvételi vizsgák úgy az I., mint az V. osztályba szeptember 6-án tartanak. A felvételi vizsgákra szept. 5-ig kell jelentkezni. A beírások rendje a következő: haladó tanulók beírása aug. 25.—szeptember 4-ig (vidékiek levélben); szeptember 5-én a javítóvizsgások, szept. 6—7-én a felvételire álló I. és V. osztályosok beírása. Évnyitó ünnepély szept. 8-án d. e. 11 órakor a belvárosi templomban. A tanítás kezdődik szept. 9-én reggel 8 órakor. Az intézetre vonatkozó részletes tájékoztatót postafordultával küld az igazgatóság.

— Fűszerkereskedők figyelmébe. A Kereskedő Tanács a fűszer, csemege és szatócsereskedők tudomására hozza, hogy a cluji Kereskedelmi Alkalmazottak Szindikátusa, a szakmába tartozó kereskedők egy részének aláírása alapján a fűszer, csemege és szatócsereskedők munkaidéjének lerövidítése és új záróra megállapítása végett kért nyújtott be a munkaügyi felügyelőséghez és ez a kérdés tárgyalására megbízták ki-

küldését kérte a Sfatulról. Hogy a tárgyaláson pontosan megállapított határozatot terjeszthessen elő a szakma részéről és a kiküldendő megbízottak megválasztása végett, vasárnap, augusztus 22-én, délelőtt 10 órakor, a Kereskedelmi Kamara dísztermében (Calea Marechal Foch 51., II. em.) szakmai nagygyűlést tartunk, amelyre ezúton hívjuk meg az összes fűszer- és szatócsereskedőket és nyomtatékosan figyelemztetjük, hogy tekintettel a kérdés életbevágó fontosságára, azon feltétlenül teljes számban jelenjenek meg.

— Sóbányába való szállítást kérte a gyilkosságért elítélt bukaresti ügyvéd. Bukarestből jelentik: Niculescu volt fővárosi ügyvéd, aki — mint megírtuk — megölte feleségét és anyósát és a kettős gyilkosságért többévi fegyházbüntetésre ítélték, amelyet jelenleg a nagyenyedi fegyházban tölt. Kérelmet nyújtott be az igazságügyminisztériumhoz, amelyről azt kérte, hogy a nagyenyedi fegyházból szállítsák át a kényszermunkára ítélt büntetési helyére, a sóbányába, mert így több reménye van arra, hogy büntetése egy részének kitöltése után kegyelmet kap. Az igazságügyminisztérium teljesítette Niculescu volt ügyvéd kérését.

Opera Mozgó

Premier:

Az álarcos lovag

a cow-boy filmek királya. Főszerepben:

DICK FORAN és a csodaló

Jön: **A garconleány, Danielle Darrieux**

SAJÁT ÉRDEKÉBEN

szőrmeszükségleteit most
szerezze be olcsó szezon-
előtti áron

Weisz Ernő

szücs

**uj helyiségében CALEA
REGELE FERDINAND 12.
Farkas cipőüzlet mellett**

Reuter jelenti:

(BUDAPEST.) Pekár Gyula volt miniszter, orsz. képviselő és író meghalt. Az övezgynek Röder Vilmos honvédelmi miniszter a kormány nevében részvétáviratot küldött. Részvétét fejezte ki a Gasteinban üdülő Darányi miniszterelnök is.

(BUDAPEST.) A Ludovika Akadémián tegnap tartották meg Rappach Richárd tábornok jelenlétében a hadnagyavató ünnepélyt.

(BUDAPEST.) Horthy kormányzó egészségi állapotában javulás tapasztalható. A kiadott hivatalos jelentés szerint a betegség normális lefolyású és aggodalomra nincsen ok.

(BERLIN.) Az Albethüttei ipartelepen eddig ismeretlen okok folytán robbanás történt, mely négy munkást megölt és 18-at megsebesített.

(BERLIN.) Megnyitották a nemzetközi gazdasági sajtó konferenciát, melyen 27 állam delegátusa vesz részt.

(BAYONNE.) Egy görögországi gőzös a francia partok közelében SOS jeleket adott le, mert zátonyra futva süllyedni kezdett. A partmenti francia hatóságok segítségére siettek és megmentették legénységét. A hajó elsüllyedt.

(CANNES.) Egy sport és egy katonai repülőgép összeütköztek. A sportgép pilótája és egyik utasa meghaltak, a másik utas könnyebb sérüléssel menekült, míg a katonai gép bennülőinek semmi bajuk sem történt.

(LONDON.) A múlt napokban felhőszakadások, amint most megállapítást nyert, közel félmillió font sterling kárt okoztak.

(OSLO.) Az északi part menti hatóságok két titokzatos repülőgépről tettek jelentést, melyek a hajnali órákban szálltak el a norvég területek felett és miután repülésük rendkívül alacsony volt, arra következtetnek, hogy bennülőik fényképfelvételeket készítettek. Jelzés a gépeken nem volt.

(PÁRIS.) Bonnet pénzügyminiszter-nél megjelent az északparti halászhalküldöttsége és előadta, hogy sorsuk a rendkívül alacsony halárak és a magas munkabérek miatt tarthatatlan.

(RIO DE JANEIRO.) A kormány elhatározta, hogy úgy a bal-, mint a szélső jobboldali kilengésekkel szemben statáriális uton jár el. Az alarmrendeletet nem vonták vissza és készenlétben tartják az egyes állomásokon az üres katonaszerleveníyeket is.

(SZÓFIA.) A bulgár hadgyakorlatokra meghívták a német és az olasz vezérkarok egy-egy delegátusát is.

(WASHINGTON.) Az amerikai közvéleményt újabb emberrablási kísérlet tartja izgalomban. Fenygető levelek küldése után fényes nappal megtámadták az egyik losangelesi iparmágnás autóját és soffőrtjét arra kényszerítették, hogy a páncéllocsiban helyet foglaljon gangszterek által megjelölt utvonalon előttük haladva a külváros felé menjen. A nagyiparos a vadul száguldo autóból kiugrott és bár a gangszterek rálőttek, sikerült egy közeli házba menekülnie, ahová bezárkózott. A rablók megostromolták a házat, de céljukat nem érték el, mert a kivonuló rendőrség futásra kényszerítette őket. Ezalatt a soffőrt az iparmágnás kocsijával elmenekült.

A Völkischer Beobachter írja:

„A palermói beszéd teljesen egyezik a Berlin-római tengely politikai felfogásával”

Mussolini résztvesz a nürnbergi pártnapon

(PALERMO.) Mussolini palermói nagy beszéde után a Pola csatahajón elhagyta a kikötőt és a kormány tagjainak és több előkelőségnek kíséretében visszautazott Rómába. A Giornale d'Italia című lap „Tényleges béke” címen megjegyzéseket fűz Mussolininek Palermóban tartott nagyszabású beszédjéhez és azt írja, hogy Mussolini mostani kijelentései

méltó módon egészítik ki a duce-nak az elmúlt év novemberében a világbéke biztosítását célzó nagy feltűnést keltő kijelentéseit.

Mussolini tényleges békét javasolt, amely az észszerűsége alapszik és kijelentései alkalmasak arra, miszerint megőrzik a világ közvéleményét, hogy Olaszország nem fél a jövőtől.

Német visszhang a palermói beszédre

(BERLIN.) A Völkischer Beobachter igen kedvezően ír Mussolini palermói

beszédéről és annak a felfogásának ad kifejezést, hogy a Mussolini részéről javasolt tényleges békének gondolata teljesen egyezik a Berlin-Róma tengely politikai felfogásával és ez a béke az összes egyetértésre törekvő nemzetek és népek lelki békéjét biztosítja is. Mussolini beszéde és a Berlin-Róma tengely politikája a lap szerint kétségtelenül alkalmas a jelenlegi zavaros helyzet tisztázásának alapjait megteremteni.

Megerősítik Mussolini németországi látogatását

(BERLIN.) A Rador jelentése szerint megerősítik azokat a híreket, amely szerint

Mussolini személyesen tesz látogatást Németországban, ahol tanácskozást fog lefolytatni Hitler kancellárral.

A két államfő tanácskozása valószínűleg a német nemzeti szocialistapárt Nürnbergben megtartandó kongresszusával lesz kapcsolatos.

A hírek szerint a kongresszuson, mint

szemléltető rész vesz Mussolini is. Annak lefolyása után pedig a Führer és a Duce Berlinbe mennek.

A közös út, valamint a bizalmas tanácskozás egész Európa előtt bizonyítani kívánja a két államférfi szolidaritását.

Hitler és Mussolini közeli találkozását már azért is biztosra veszik, mert a két államfő tanácskozásának hírét eddig sem pedig német politikai körökből nem cáfolták meg.

Nem hárommillió lejt, hanem csak husz pengőt loptak el a vasúti zseb-metszők Kálmássy budapesti egyetemi tanártól

(KOLOZSVÁR-CLUJ.) Az összes romániai lapok csaknem kivétel nélkül beszámoltak arról, hogy Kálmássy János budapesti egyetemi tanártól 100 ezer pengő készpénzt loptak el Kolozsvár-Nagyvárad között a gyorsvonaton. A több, mint hárommillió értékű tartalmazó bőrönd ellopása érthető és általános feltűnést keltett. A hatóságok széles körben vezették be a nyomozást a nagyszabású lopás ügyében. Dr. Cămpianu, a kolozsvári rendőrség büntügyi osztályának helyettes főnöke, tegnap levelet kapott az azóta Budapestre megérkezett budapesti egyetemi tanártól, aki levelében erősen megcáfolja a romániai sajtónak azt a híradását, mint ha 100 ezer pengőről, tehát több, mint hárommillió lejtől fosztották volna meg a vasúti zseb-metszők. Kálmássy professzor sajátkezűleg írt levelében azt közli a büntügyi osztály vezetőjével, hogy mindössze 20 pengőt loptak el tőle a vonaton Csucs környékén. Kára tehát jelentéktelen és nem tudja elképzelni, milyen hírforrás alapján jelentek meg a romániai lapokban azok a tudósítások, amelyek százezer pengős zseb-metszésről számoltak be.

Elütötte a teherautó a motorkerékpáros detektívet

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Súlyos baleset érte tegnap délután 4 óra után a kolozsvári Párdi Lajos büntügyi detektívet, a szamosfalvi-úton a község közelében. Párdi motorkerékpárjával haladt az úton, amikor Szamosfalva végén a vele szemben nagy sebességgel száguldó Luther sörgyár teherautója

elütötte a motorkerékpárt s a detektív az árokba borulva, balkarján súlyos sérüléseket szenvedett és ballábát eltörte.

Egy történetesen arra haladó luxusautó fölvetette és beszállította az Ortopéd kórházba. A sörgyár sofförét csak ma tudták előkeríteni kihallgatás végett, mert tegnap nem állott meg, hanem folytatta útját. A baleset ügyében megindították az eljárást. A rendőri vizsgálat szerint a baleset, illetve az összeütközés úgy történt, hogy a motorkerékpáros detektív és a teherautó között két parasztszékér egymás mellett haladt és azokat akarták mindketten elkerülni.

— Rendőrségi hírek. A helybeli Royal drogéria tegnap este bejelentette az ügyeletes rendőrtisztnek, hogy 7 óra tájban egy őrizetlen pillanatban eltűnt az üzletből 8500 lej értékű csomag, amely árut tartalmazott és a postára akarták feladni. A rendőrség büntügyi osztályának detektívei bevezették a nyomozást a besurranó tolvaj kézrekerítésére. — Parázs verekedés színhelye volt a Bács közeli község tegnap az esti órákban. Nyolc személyből álló bánffyhungyadi lökerekedéssel foglalkozó cigánycsoport a falu egyik korcsmájában italozott. Közben előkerült körülbelül 18 egeresi kanalas cigány, akik szóbaelegyedtek a lókupec cigányokkal. Majd a bánffyhungyadi eltávoztak a helyiségből, de a kanalas cigányok utánuk rohantak és a falu végén utolérve őket, verekedést kezdtek. A cigánycsata azal fejeződött be, hogy a bánffyhungyadiak alapos verést szenvedtek kanalas rokonaiktól. A súlyosan megvert cigányok ma délután megjelentek a kolozsvári rendőrség büntügyi osztályán, ahol megtették a feljelentést.

— HA IGAZÁN jól és kellemes aromásu bort akar inni, keresse fel a LIGNER-bodegát, (Marianummal szemben), ahol a legfinomabb lekeneci borok is csak 28 lej az ára.

Gázbombákat használnak a japán repülők

(SANGHAI.) (Rador.) A sanghaji frontszakasz kínai főhadiszállása hivatalos jelentést adott ki, amely szerint 11 japán repülőgép gázbombákat dobtott le Kiangkin helysége, Yang-Sek-Kiang közelében.

Miféle bomba érte az Augusta amerikai hadihajót?

(WASHINGTON.) Az amerikai kormány Roosevelt elnökletével tanácskozást tartott, amelyen megvizsgálták a távolkeleti helyzetet és azokat a körülményeket, amelyek között

az Augusta amerikai hadihajó Sanghain közelében a bombától megsérült.

A tanácskozásról nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést és így annál nagyobb érdeklődéssel várja a közvélemény, hogy az amerikai kormány milyen intézkedéseket fog foganatosítani. Amerikai körökben az a feltevés, hogy az Augusta hadihajót nem a kínai, hanem a japán tűzérség vagy repülőgép egyik lövege találta el.

A ROYAL slágermozgóban hétfőtől az előszézon legkimagaslóbb filmeseménnyel: Az asszony és a hazugság. Premier. Harry Baur legtekélyesebb művészi alakításában. Partnere Alice Cocea, a kiváló román filmszínésznő. Mesteri rendezés. Francia. izlés. Francia szellem. Legujabb Fox Jurnal. Utolsó olcsó nyári helyárak: 15 és 19 plusz 5 lej.

Ma szombaton és holnap, vasárnap utoljára: I. A kegyencső. Fősz.: Joan Crawford, Robert Taylor, Franchot Tone. II. A titkos tudósító. Fősz.: Tarzan, a leghíresebb rendőrkutya.

Százméteres szakadékba zuhant a besztercei diák leány

(NAGYSZEBEN-SIBIU.) Súlyos turistaszerencsétlenség történt a fogarasi hegyekben. Klein Annelize besztercei 20 éves diák-leány egy héttel ezelőtt nagyobb társasággal kirándult a fogarasi hegyekbe.

Tegnap a nagyszebeni Luther Márton kórházba szállították be a diák leányt súlyos sérülésekkel.

Amint a kiránduló társaság tagjainak vallomása alapján a rendőrség megállapíthatta,

a diák-leány a hegyekben történt kirándulásról visszajövet több, mint százméteres szakadékba zuhant. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy ruhája zuhanás közben beleakadt egy kiálló fába, amely az

esés gyorsaságát csökkentette. A társaság tagjai csak nagy nehézségek árán tudták a súlyosan sérült diák-leányt a szakadékból kiemelni s mivel jármű a hegyekben nem volt található, felhívta kézihordágyon szállították a legközelebbi vasútállomáshoz s innen vonaton vitték be azután a nagyszebeni kórházba, ahol azonnal megoperálták.

Állapota súlyos, de orvosai biznak felépülésében.

A szerencsétlenség körülményeinek tisztázására bizottság szállott ki a helyszínre és ott folytatják a vizsgálatot.

— Hibaigazítás. Tegnap számunkban a „Közveszélyes bűnöző” c. cikkünkkel kapcsolatban azt írtuk, hogy a rabolt holmikat Leibovics nevű egyén lakásán Str. Cernauti 35. szám alatt találták meg. Ez a közlés téves információ alapján, amennyiben a tárgyakat a rendőri közegek a letartóztatott Treusan Petru Turcului 25. szám alatti lakásán foglalták le. Leibovicséknál csak egy Baumüller Walter nevű gyanús fiatalembert találtak.

— Megkezdődött a Damaskus-Párisi repülőgépverseny. Istresből közlik: Tegnap megkezdődött az Istres-Damaskus-Páris közötti nemzetközi repülőgépverseny. Délután 6 órakor Rossi, ismert francia pilóta indult el elsőnek, rövid idő múlva a másik híres pilóta: Francois, négymotoros gépjével. Este 8 órakor szállott fel Cocos francia repülő, majd utána egy angol repülőgép és végül az olasz repülőgépek.

Bekir Szidki halála következtében lemondott az iraki kormány

(BAGDAD.) (Reuter.) Bekir Sidki tábornoknak, az iraki vezérkari főnöknek halála miatt megnyilvánult belpolitikai nehézségek következtében az iraki kormányfő, Hikmet Szulejman benyújtotta kormánya lemondását.

— Befeleződött a csehszlovák hadgyakorlatok első része. Prágából jelentik: A csehszlovákiai nagy hadgyakorlatok első szakasza tegnap este véget ért. A hadgyakorlaton résztvevő csapatok diszfelvonulást rendeztek a hadgyakorlatokat megsemmisítő Machnik nemzetvédelmi miniszter előtt.

— Októberre hívták össze a kisantant gazdasági tanácsát. Prágából jelentik: A kisantant államok gazdasági tanácsát október első napjaira Prágába értekezletre hívták össze. A tanácskozáson megvitatták azokat a módosításokat, amelyek mellett a kisantant-államok gazdasági együttműködése az eddiginél szorosabbá tehető.

— Új beszerzési és termelési szövetkezet Kolozsváron. A kolozsvári járásbíró 11.556—1937 sz. alatt a bejegyzett cégek sorába iktatta az Alfa nevű újonnan alakult beszerzési és termelési szövetkezetet. A szövetkezet célja tagjainak ruhával való ellátása. A szövetkezet tagjai: Puskás Lajos, Sándor Béla dr. Buttinger Antal, Desbordes Viktor, Makray Ernő, Deák József, Mátrai Béla Hereti János, Szőke Gyula. A szövetkezet már a mai nappal megkezdte működését, mely főleg a kispénzü emberek számára jelent nagy segítséget.

— Elvesztett okmányok. Egy borítékot találtak az utcán, amely 1 személynazonossági igazolványt, 2 Zink ruhaszervét és 2 fényképet tartalmazott. Átvehető KMSC klubban, Reg. Maria-uca 11, este 8 óra után.

— Hétfőn temetik Pekár Gyulát. Budapestről jelentik: Pekár Gyula haláláról már beszámolt a „Jóestét!” — A Petőfi Társaság, amelynek az elhunyt író elnöke volt, a saját halottjának tekinteti és eltemettetéséről is gondoskodni kíván. Egy előleges rendelkezés szerint a Petőfi házban fogják az elhunytat felravatalozni. Ha azonban ez a hely a résztvevők nagy számára való tekintettel szűknek bizonyulna, akkor a Kerepesi-úti temető kápolnájában ravatalozzák föl Pekár Gyulát. A temetés hétfőn délután fog vége menni.

CENZURAT.

„A cél szentesíti az eszközt...”

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

I.

Még egy-két esztendővel ezelőtt bizonyára megnyugtató érzéseket váltott volna ki sok-sok ember lelkéből az alábbi hír: „A Párisban székelő világbéke nemzetközi irodája világbéke értekezletet hívott össze a francia fővárosba. Az értekezlet, amelynek elnöki tiszttségét Chauteemps jelenlegi és Herriot volt miniszterelnök vállalták, a Sorbonne disztermében ült össze. A megnyitó beszédet Delbos francia külügyminiszter mondotta. A konferencia hat napig fog tartani. Napirendjém a többiek között az abesszin kérdés, a spanyol polgárháború, a távolkeleti borzalmak szerepelnek. Ezenkívül foglalkozik még a világ gazdasági válság megoldásának módjaival is.” Mondom: még csak egynéhány esztendővel ezelőtt is sokatigéző reményeket fakasztott volna ez a hír, de ma? ... Mi értelme van ennek a világbéke értekezletnek? Kétségen kívül a legteljesebb jóhiszeműség vezeti azokat a puritán jellemű férfiakat, akik az akció élén állanak. Mégis fel kell tenni a kérdést: mi nagyobb bennük: a jóhiszeműség, vagy a naivitásra való hajlam? Világbékeértekezletről beszélni, vagy pláne egy ilyen értekezleten szónokolni ma, amikor a Távolkelet is lángba borult s szinte egy ugrásnyira fölünk egymást marcangolja egy jobb sorsra hivatott nép, annál is inkább hiábavaló, mert a szörnyűséges lángokat bizony európai nagyhatalmak önző érdekekből szítják. Sokszor és sokat irtak már arról, hogy mi van az ibériai polgárháború mögött. Az egykori spanyol világhódítók utódai most angol, francia, német, olasz és orosz érdekekért vesztegetik el a nagy elődök szerzeményeinek utolsó megmaradt roncsait. A békeszólások, a ke-netteljes szavak mögött vas, ón, cink, higany és nem utolsósorban petróleum-koncessziós érdekek lapulnak meg. S ugyanilyen okok következménye a japán—kinai konfliktus is.

2.

Tudjuk, hogy Van Zeeland belga miniszterelnök — angol és francia megbízatásra — Amerikában járt, hogy Roosevelt egy világbéke értekezlet összehívására megnyerje. Nos, Roosevelt nemrég az üggyel kapcsolatban nem a legoptimistikusabb nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt: „Elvben hajlandó vagyok, — mondotta — támogatni a gazdasági világértekezlet gondolatát. Am az európai államok között olyan nagy ellentétek vannak, hogy egyelőre egy ilyen természetű értekezlet összehívását céltalannak látom. Mindenekelőtt a politikai ellentéteket kellene megoldani!” A presidentnek igaza van. De vajon olyan idöket élünk-e, hogy a politikai ellentéteket megoldásáról beszélni lehessen? Ehhez sok-sok jószándékra, megértésre és áldozatkészségre volna szükség. De se kicsik, se nagyok nem képesek erre. Az egyik csoportnak egy lépést előre, a másiknak egyet vissza kellene tenni, hogy át lehessen hidalni a tátongó szakadékokat. Vannak gazdag és vannak szegény népek s a nemzetekre is áll a szólásmondás: a jóllakott nem hisz az éhezőknek. A mérhetetlen gyarmatbirodalommal rendelkező Nagybritánia egy négyzetcentiméternyi területéről sem akar lemondani. Viszont a piacokra és nyersanyagokra éhes államok mohó túrelmével tulfeszítik a hurt. Ezért nincs értelme egyelőre semmiféle világbéke konferenciának. A szép szó mit sem használ ott, ahol kapzsiság és hiúság a hajtórugói a gonoszok cselekedeteknek. Pedig a riasztó távolkeleti események előre vetítik árnyékukat. De az európai kultúra zászlóhordozói konok önzésüktől elvakítva, nem látnak, nem hallanak semmit.

3.

Vagy talán mondjuk így: Anglia, —

mint az utolsó 150 esztendő során már annyiszor, — megint a tüzzel játszik. Viszont a többi népek elbódultán keringenek különböző színezetű ábrándjaik körül. Angol állampolgárnak lenni és a brit impérium minden lehetőségét magunk mögött tudni, jó érzés lehet. De angol politikai és gazdasági érdekekért irtózatossá testi és lelki torturát elszenvedni, — mint ahogy esztendők óta Európa és Ázsia legtöbb népének ez a sorsa — igazán értelmetlen és hálátlan szerep. Hogy csak a világháború előzményeiről szóljunk: a négyesztendős vérözön nem utolsó sorban azért zúdult a társadalomra, mert az akkori német birodalom lobogó imperialista lelkesedéssel igyekezett mindhatalmasabb gyarmat-területeket hódítani. Nemcsak a tengerek feletti uralmában, de már legsajátabb gyarmati piacain is veszélyeztetette a világbiro Angliát. S mert a hatalmi mámorában tobzó Hohenzollern Vilmostal szemben semmiféle okos egyezkedő ajánlatnak nem volt sikere, Nagybritánia a fegyverekre bízta a döntést. A többi már, sajnos, háborzongatóan véres történelem. Most megint ugyanilyen helyzet adódott a brit hatalom számára. De ma már nemcsak egyetlen mohó riválissal kell megbirkóznia. A régi római impériumról álmódó Itália s a főnixként új életre ébredő Németország mellett a csodálatos fejlődésen átment Japánnal is számolnia kell London azonban mind eddig sikeresen alkalmazta ravaszkodó és az ellenfelek megosztását célzó taktikáját.

4.

Látjuk, hogy a kezdetben olyan veszedelmesnek ígérkező Berlin-Róma tengely lazulni kezd s a spanyol ügy is kezd elveszteni elsőrendű jelentőségét. Anglia ugyanis egy merész fogással elfogta a szelet a közvetlenül legveszélyesebb ellenfele, a Harmadik Birodalom vitorláit elől. A német sajtó — amely kezdetben semmitmondó megjegyzésekkel kísérte London és Róma megbeszéléseit — most egyre inkább támadó hangon ír Londonnal kapcsolatban. A Völkischer Beobachter például ezt mondja: „Anglia önző érdekekből vette fel a tárgyalások fonalát Olaszországgal. Szó sincs róla, hogy Itália bármilyen előnyhöz jusson! Az egyezségnek az a célja, hogy bekössék az olaszok szemét. Egyszóval: ki akarják játszani Mussolinit!” Szó, ami szó: némi igazság van ebben a feltevésben. Viszont az is igaz, hogy a Harmadik Birodalom szívét sem önzetlenül fájdtja az olaszok esetleges félrevezetése. Akárhogy is áll a dolog: Anglia, ha nem is nyerte meg a játszmát, de időt nyert, helyesebben szólva, lélegzethez jutott. Ez magyarázza talán azt a fölényes ridegséget is, amellyel újabban a kormány utasítást adott a Földközi tengeri flotta parancsnokságának, hogy akármiféle támadás érje is az angol hajókat, haladéktalanul meg kell torolni! Ez meg Franco felé mutat irányváltást. A felkelő seregek vezére — nyilván hátmögötti erők biztatására — egy idő óta vakmerő kísérletezésekbe kezdett. „Hátha — gondolják a mögötte álló erők — London talán így megpuhul”. Az angol—olasz egyezkedő tárgyalások azonban e tekintetben is kedvező lehetőségeket hoztak a brit érdekek számára, úgy, hogy Anglia fölényességét tart már minden simulékonyt Frankóval szemben...

5.

Akármilyen hihetetlennek hangzik is: erősen valószínűnek tetszik, hogy a japán—kinai konfliktust is bizonyos angol terveszerűség és céltudatosság mozgította elő. Angliának szinte felmerhetetlen gazdasági és politikai érdekei fűződnek Kinához. Viszont pechje van a védenivel. A Romanovok tündöklése idején, egyszóval a tizenkilencedik század utolsó éveiben, — amikor a telhe-

tetlen orosz medve Afganisztánon, illetve az onnan India szívébe vezető Kajber szoroson át Hindosztán felé nyujtotta ki mancsait — két kézzel nyult az akkoriban imperialista suhanckorát élő Japán hóna alá. Nagybritániának nagy része volt abban, hogy a japán tigris alaposan megtépázhatta az orosz mackó gubancos bundáját. Azóta alig néhány évtized múlt el s az aránylag nem is oly rég feudális mezőgazdasági berendezkedésű Japán elsőrendű nagyipari nagyhatalommá érlelődött. De hol van már az angol—japán barátság? A japán nagyiparnak nyersanyagok és piacok kellenek, ám mindezek felett közvetve, vagy közvetlenül a Távolkeleten is Anglia rendelkezik. Az angoloké leginkább a petróleum és a kaucsuk. Ezek nélkül pedig tehetelenségre van kárthatva a japán nagyipar. Az apró terméti, de szívós sárga emberké már megmutatták, hogy mire képesek. A világháború ugyyszólván csak nekik termelt gyümölcsöket. Messzire néző szemmel és nem sokat beszélve, lépésről-lépésre haladtak előre terveik valóra vál-tásában. Egymásután hódították el Anglia legértékesebb távolkeleti piacait. S mint egykor a németek: most a japánok is már saját gyarmati piacokon veszélyeztetik a brit érdekeket. Kinában, Indiában, a maláj szigeteken, Dél-Afrikában, sőt Dél-Amerikában is mindenütt legyűrhetetlen versenytársnak mutatkozik a japán textilipar!...

6.

Az irtózatossá áldozatok árán elsőrendű erősségek kiépített Singapore és Hong-Kong nem tudnak elég védelmet nyújtani az érthetetlenül olcsó japán ipari termelvényekkel szemben. ... És London — mint egykor a világháborút megelőző években — fölvetette ön-magának a kérdést: mi olcsóbb a számára: a háború vagy a béke? Anglia több mint egy évszázada rendszerint más népekkel vivatja meg a maga háborúját. Az 1914-es borzalmak idején azonban jó-magának is helyt kellett állni, mert az a taktikája, hogy egymásnak ugrassza ellenfeleit, csak félig sikerült. A négy esztendővel későbbi pokol olyan rettenetes sebeket ejtett a brit impériumon, hogy szinte még most is szinyl azokat. Ám napjainkban óvatosabb, megfontoltabb és jóval tartózkodóbb, mint az első világháború kezdetén volt. Önértet ide, vagy oda: a föld kerekén aligha akad még egy nemzet, amely akkora türellemmel nyelte volna a keserű falatokat, mint Anglia a legutóbbi esztendők során. Eltűrt a legotrombább provokációkat is, úgyhogy már-már azt a hitet keltette, hogy ereje vesztett, fogatlan oroszlan. Hanem azért, akik tárgyilagosan tudtak szemlélődni, jól tudták, hogy mindez csak kényszerű taktika. Anglia időt akart nyerni. A világpolitika sakkjárában azonban közvetve vagy közvetlenül mindig London keze irányította a figurákat. Ha egy lépés nem sikerült, nem duzzogott. Szép csendesen feladta a játszmát, hogy nyom-ban utána új játékba kezdjen. Az angol kormány átszervezéséről elterjedt hírek is efféle diplomáciai cselofogást jelentenek. Amilyen könnyen le tudták váltani az abesszin konfliktus idején az olaszokkal való megegyezést szorgalmazó Hoaret, éppen úgy Edent is háttérbe szorítják majd egyidőre, csak azért, hogy a külügyminiszterrel nem igen rokonszenvező Mussolininek kedvében járjanak. A brit birodalom érdekei minden áldozatot megérnek. S ebből a szempontból London és Róma egyezsége most a lehető legfontosabb.

7.

Jólinformált politikai források szerint Winston Churchill és Lloyd George — a két legexponáltabb németellenes politikus — egyelőre tárca nélkül helyet foglal majd az újjászervezett Chamberlain kormányban. Ez meg azt

jelent, hogy Róma kedvétől hátrahúzza ugyan sir Anthony Edent, de Berlin felé annál erősebb álláspontot fog-nak elfoglalni. A német gyarmat-követelések tehát, legalább egyelőre, továbbra is csak ábrándok maradnak. An-nál is inkább, mert a Harmadik Biroda-lom újabb Amerikával is erősen összerugta a sarkantyút. Gyarmatok hiányában tudvalevőleg Dél-Ameriká-ban próbálták meg nyersanyagszükségleteik beszerzését. Csakhogy a kö-rülbelül félszáz esztendővel ezelőtt Buenos-Ayresben lezajlott úgynevezett pán-amerikai konferencián, amelyen tud-va-levőleg Roosevelt személyesen vett részt, a leghatározottabban leszögezték: az amerikai államok nem segítik elő valamely idegen hatalom háborús cél-jait. Az Egyesült Államoknak pedig volt rá gondjuk, hogy a németek nyers-anyagszükségletét háborúra való készü-lődésnek tüntessék fel. Cordell Hull, az Unió külügyi államtitkára egy legutób-bi kijelentésében nyomatékosan hang-súlyozta is: Monroe híres jelmondatát, hogy Amerika az amerikaiaké, nemcsak Észak-Amerikára, hanem Dél-Ameriká-ra is értelmezik. Európai állam sem-milyen formában nem vetheti meg a lábát az új világ részéi déli tájain. Nem csoda, hogy a német sajtó lángot szór Amerika felé. Az „Angriff” és a „Völkischer Beobachter” egyértelműen le-szögezték: „Amerika összejátszik Nagy-britániával csak azért, hogy elüsse a Harmadik Birodalmat gyarmatigénylési jogaitól!...” Ebben van is valami igaz-ság.

8.

A „Manchester Guardian” egyik leg-utóbbi számában ezt írta: „Sajnos, a Távolkeleten hosszú háborúra van kilátás. Elsőrendű katonai szakértők sze-rint kezdeti sikerei ellenére Kína a végén mégis csak alul marad. A hason-líthatatlanul jobban felszerelt Japán végeredményben le fogja győzni. A rettenetes küzdelem azonban a felkelő nap országát is tönkre fogja silányíta-ni. Az irtózatossá elvesztéseket nem tudja majd kipótolni s a sző kimondott értelmében belepusztul a győzelembe!” A jelek szerint könnyen valóra válhat a „Manchester Guardian” jóslata. De talán éppen ezt akarják bizonyos ha-talmak, amelyeknek ezérfele érdekelt-ségük forog veszélyben a Távolkele-ten. Anglia és Amerika feltűnően egyet értenek a semlegesség kérdésében. Lát-szólag mindent megtesznek az egymást marcangoló sárga ellenfelek kibékíté-sére, de igyekvésüknek alig van vala-mi foganatja. Sanghai körül patakok-ban ömlik a vér, de úgy az Egyesült Államok, mint Anglia tulajdonképpen csak annyit tesznek, hogy saját alatt-valóikat menekítik. Egy-két tessék-lássék demars, amelyre azonban ugy a tokiói, mint a nankingi kormány ügyet sem vet. Ki meri mondani: ha Amerika és Anglia komolyan meg akar-nak akadályozni a háborút, nem volna elég erejük véget vetni a vérontásnak? Azonban a hosszú esztendők után új erőre kapó Kína s az imperialista ét-vágyában mind merészebbé váló Japán egyként veszélyeztetik a két angolszász nagyhatalom keletázsiai gazdasági ér-dekeit. Kézenfekvőnek látszik az a fel-tevés, hogy amíg kifelé látszólag a bé-két egyengetik, suba alatt tulajdonké-pen azon mesterkednek, hogy mennél inkább elmergesítve a helyzetet, végleg egymásnak uszítsák a két sárga népet. A mind veszedelmesebbé váló ellenfele-ket elvéreztetni: nem a legrosszabb tak-tika, ha nem is a legerkölcösebb. A világpolitika mestereinek azonban vaj-mi kevés közülük van az etikához. El-végre a politikai erkölcs szerint: a cél szentesíti az eszközöket!...

GYEREKSZÁJ

Jancsika: Mondja csak, édesanyám, Ádám és Éva csakugyan egyedül voltak a világon?

— Bizony, fiam.

— Borzasztó... hogy félhettek szegé-nyek a rablóktól...

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

PONTOS óra-, ékszerjavító műhely, órák, ékszerek nagy választékban, takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner, Regele Ferdinand 114. (— T 1131)

NEM gondor, hanem szép hullámos és tartós villanyondolást már 150 lejtől készítenek. Minél több víz éri frizuráját, annál hullámosabb lesz. Öröm, boldogság, szépség egy jó ondolás titka s mindezt a **NIZZA** hölgyfodrászat egy pár óra alatt megkötözi. Reg. Ferdinand 30. Apostol gyógyszerár mellett. (— 7103)

50 éven felüli előkelő iparos, ki havi 5000 lej fix és biztos állással rendelkezik, 40 év körüli, némi ingatlannal rendelkező hölgy ismeretségi keresi komoly házasság céljából. Leveleket „Leiki intelligencia” jelíggel a kiadóba. (— 9970)

Hirdetést lapunkra felvesz

Nova

könyvtár is

Sír. Memorandulul No. 16

A NŐ ÖRÖKÖS PROBLÉMÁJA! hogy divatos és jó szabó által készített ruha darabot öltönn magára. Ne mulassza el és keresse fel női divat szalonunkat Str. Berde 2. I. em. (Cal. Victoriei sarok). Czineárné és Fülöp Ferenc, diplomával és esztétikussal kinttűtve. (— T 1133)

FÉRJHEZ menne 34 éves leány hozománnyal vasutashoz, vagy jobb iparoshoz. Csak teljessimű levelekre válaszolok. Levelet „Őszi esküvő” jelíggel a kiadóba kérek. (9980)

SADCHEN, ki jó családhoz van bevezetve adja le a címét a Novához. (P 4629)

FIATAL, csinos, önhibáján kívül elvált asszony új kelengyével legmodernebb 2 szoba konyha berendezéssel és némi hozománnyal önálló varrónő mesterkönyvvél rendelkezem, ismeretség hiányában és elfoglaltságom miatt ezután keresek 28–40 ig izraelita hivatalnok, kereskedő, vagy jobb iparost, kit 5–6000 lejes álláshoz juttatok. Havi jövedelem 4–5000 lej. Levelet Novában „Őszinte ígéret” jelíggel. (P 4627)

KÖZÉPKORU és termetű cluji állami tisztviselő, 9000 lej fix-fizetéssel megismerkedne megfelelő 38 év körüli egyedül álló, jömegjelenésű és némi vagyonnal rendelkező kimondott urinóval. Csak teljessimű fényképes és részletes levelekre válaszolok. „Kölcsönös megértés és szeretet” jelíggel a kiadóba. (9905)

ADÁS-VÉTEL

EZÜSTTÁRGYAK, ékszer, fogak és drágakövekért legtöbbet fizet Casa Orologelor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. (— T 1130)

HA pénzre van szüksége, leggyorsabban szerezhet Szilágyi Márton ékszerésznél. Regina Maria 7. Mindennemű arany, ezüst, briliáns tárgyakért legmagasabb árakat fizet. (— T 1211)

100 lei előleggel

és heti 50 lei részletfizetésre vásárolhat női, férfi és gyermekcipőket

Memorandulul 25

ARCO

cipőkereskedelmi vállalatnál.

KOMPLETT modern sötét diófa háló sürgősen eladó. Str. Paris 34. Farkas asztalosműhely. (— 9789)

PRIMA Dániel-rendszerű cserépkályhák eladók. Str. Gojdu 1. (T 1204)

ELADÓ házhely (Str. Horea 116.) a javítóintézet közelében. Érdeklődni a szamosfalvi fűrdőpénztárnánál. (— 9809)

SZENZÁCIÓSAN olcsó árakban vásárolhat „Splendid” áruházban, Piața Mihai Viteazul 14., gyógyszerár mellett. (— 9898)

DIVATOS női gumikabátok megérkeztek minden színben 330 lejért, Adlerhez, Str. Regina Maria 18. (— 9906)

53 DARAB álló komplett 6 személyes ezüst evőkészlet olcsón eladó. Megtekinthető Iring órásnál, Str. Jorga 2. szám. (— 9914)

MODERN konyhaberendezések készen kaphatók Str. Bariju 10 (— 9771)

HASZNÁLT ruhákat vesznek és eladók. Str. Regina Maria 24. (— 9207)

VILÁGCSDA! Üvegkészlet hat személyre, huszonegy darab, gyönyörű csiszolással, különféle színekben csak 275 lej. Nagyön szép névnap vagy menyasszonyi ajándék **KEREKES** porcellán csarnok, Cluj. (— T 1180)

ÓCSKARUHÁT drágán veszünk, olcsón eladunk. Str. Memorandulul 4. (— P 4639)

KITÜNŐ állapotban levő használt modern gyermekkosci, párna és takaró eladó. Érdeklődni Str. Memorandulul 12, udvar, II. emelet balra. (— P 4637)

BUTOROK, ágyterítők, matracok, tükrök eladók Ehrhlingernél. Str. Duca 7. (— 9978)

MODERN tele dióháló eladó. Str. Masaryk 3, az udvarban. (— 9950)

TELJESEN új két ablak paletával együtt eladó. Ugyanott kerestetik egy összerakható vaságy. Cim a kiadóban. (— 9961)

1000 1500 literig üres hordót keresünk. Árkosi, Str. Fericirei 27. (— 9949)

50 lejért 2 kg. fehér mosószappan kapható „Heinrich” reklámüzletében. Str. Memorandulul 4. (T 1135)

KERESEK megvételre 180 hold körüli esetleg nagyobb földbirtokot circa fele részben szántó, a többi kaszáló, legelő, erdő, jó ut mentén, vasutól nem messze Cluj és Somes megyékben, vagy Salaj és Satmar délkeleti részein. Árjajánlatokat Kauntz Wilhelm, Cluj, str. Fântânele 58 címre kérjük. (— 9338)

VIDÉKEN eladó, esetleg bérbeadó egy jömeneteli vendéglő, tekepályával. Olcsó házbér, adómentesség. Cim a kiadóban. (— V 9662)

ELADÓ új komfortos családi ház. Cim a kiadóban. (— 9688)

VESEK felemelt áron ócska férfi ruhát Str. Cipariu 2. Jakab, üzlethelyiség. (— P 4607)

SÜRGŐSEN eladó házhely Str. Marzes-cun 52.000 lei. csatorna, víz, villany. Részletfizetésre is. Str. Amos Francu 9. — 9843

TÖKEPÉNZES urak! Pénzüket jól jövedelmező vállalatba családi vagy bérházakba, birtokba elhelyezhetik. Jelenleg kedvező ajánlataim vannak. Roma kereskedelmi iroda utján Memorandulul 9. Bocscány. (— T 1217)

BATUL, Jonathan, stb. fajalma 3 vagyon, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni Cooperativa din comuna Buza, jud. Somes. (— V T 1219)

ELADÓ sodronyos vaságy, 2 részes mosogató, villanylámpa, 12 éves fiúnak való szőrmével bélelt télikabát. Str. Rudeanu 3 földszint. (— T 1220)

STR. Dragalina 78 alatti házastelek eladó. Ügynököket díjazok. Érdeklődni Str. Grigorescu 64. II. em. (— P 4614)

250 köbcentis Peugeot motorkerékpár eladó. Str. Aventurios 42. (— 9869)

PURIFICATOR szabadalmazott készülék, legtekélyesebben dolgozik, minden cseplőre könnyen felszerelhető. Kérjen prospektust. Desider Friedrich Timisoara, Str. Pop de Baseseti 14. (— 4953)

„LLYOD” Comisio P. Unirii 9. keres megvételre gyermekkosci, író és varrógépet, perzsa és egyéb szőnyeget, ezüst étkező készletet, porcellán serviceket, régiségeket és ruhaműveket. (— T 1226)

ELADÓ 2 gyönyörű kézimunka függöny dísz és zsúr-abroszok, vitrin csipkék, 1 ebédlőcsillár, 1 majolika mosdó-készlet, és még sok antik tárgy. Előnyomda és zsemper pamutok olcsón megvehető. Str. Duca 6. (— 9937)

NAGYJÖVEDELMŰ 5 hold szőlőbirtok teljes felszereléssel, 2 drb. 120 literes pálinkafőzőüst joggal együtt családi okokból eladó vagy bérbeadó. Str. Duca 6. (— 9938)

ELADÓ ház Timbalei ucca 8. számú üzlethelyiség, 3 szoba, konyha. Értekezni Str. Vlaicu 4. (9989)

PARCELLAK 500–800 négyzetméter nagyságúak a Schultz kertészettel szemben kedvező árban és fizetési feltételek mellett eladók. Információk a helyszínen vasárnap egész nap Str. Dragos Voda 34. (— 9370)

ELADÓ löszormatrac, párnák, csukható vaságy. Str. Andrei Muresan 5. (— 9978)

JÓKARBAN levő pianinót bérbe vennék. Cim a kiadóban. (9983)

MÉLY gyermekkosci vennék női ruha varrás ellenében. Cim a kiadóban. (9967)

ARENHEIM kassza 3-as, fosznideszka, íróasztalok, kávéartály, őrölő, kisebb kávépörkölő és Berkel mérleg eladó. Cim: Str. Elisabeta 46. 2–3 óra között. (— 9969)

ELCSERELNEM Str. Pata-i új szobás sarok-telkemet üzletnek alkalmas nagyobb házzal ráfizetéssel. Ért.: Albini 25, üzletben (— 9926)

PARCELLAK 90 ezertől víz, villany, járdával, régi botanikus kert mögött. Str. Hasdau 59-a. (— P 4173)

JÓKARBAN levő mély gyermekkosci eladó. Zauberer, Str. Jasilor 12. (9960)

JÖMENETELŰ fűszerüzletet átvennék. Ajánlatokat „Üzlet” jelíggel a kiadóba. (9946)

OLCSÓN eladó komplett, jó állapotban levő keményfa háló. Cim a kiadóban. (P 4641)

ELŐSZOBA szekrényt vennék. Str. Gojdu 11-a. (P 4633)

ÁLLAST KERES

ÜVEGESSEGÉD nagy praxissal rendelkező állást keres üzletvezetésre is ajánlkozik P. Stefan cel Mare 2. Somló. (9977)

ÁLLAST KAPHAT

VASBAN, manikűrben perfekt munkást mesterkönyvvél keresek. „Állandó” jelíggel levelet a kiadóba kérek. (— 9607)

FIATAL fűszerkereskedőségét teljes ellátással azonnal felvétetik. Simon, Str. Chintaului 11. (— 9830)

VARROLÁNYOKAT felvesz Rosenfeld szalon, Cal. Reg. Ferdinand 14. I. emelet. (— 9916)

KENYÉRELÁRUSITÓ némi garanciával és gyakorlattal kerestetik. Str. Cipariu 24. (9955)

ROMANUL tudó pénztárnokot 20.000 lej garanciával keresek vidékre azonnali belépésre. Felsőiskola nem kötelező. Címeket „Vidéki pénztárnok” jelíggel a kiadóba. (— V 9971)

JÓLFÖZŐ szakácsnő Vadászkuert vendéglőbe felvétetik. Str. Andrei Ady 2. (— P 4636)

KERESÜNK 10 vendégloj és korcsmai eladó-vezetőket Cluj város területére. Kész pénz garancia szükséges. Cim a kiadóban. (— 9720)

KERESKEDELMi érettségivel bíró fiatalember gyakornoki állást kaphat Transilvania deszka-raktárban. Str. Saculiasca 18. (— 9860)

FÉNYKÉPESSEGÉDET azonnal felvesz a „Bodor” fotoszalon. Gherla. (— V T 1212)

MASAMOD, önálló munkás állást kaphat. Derecskei szalon. P. Uniri 11, emelet. (— P 4610)

KIFUTÓLEÁNYT felvesz azonnal „Rigoletto” cukorkaüzlet, Cal. Regina Maria 35. szám. (— 9910)

BÁDOGSSEGÉDET felveszek. Turanicz, Cal. Reg. Ferd 97–99. (— 9917)

MEGBIZHATÓ nő, aki a főzést és minden házimunkát vállal, felvétetik. Str. Dragalina 124-a. (9904)

ÜGYES kádársegéd jó fizetés mellett felvétetik. Domokos, dogar, Lechința. (— V T 1231)

JÓLFÖZŐ mindenek szakácsnőt keresek szeptember elsejére. Jelentkezni Str. Avram Janu 5. szám alatt balra, 1 ajtó, délután 9–11-ig, délután 3–6-ig. (9985)

MINDENES szakácsnőt keres vidékre egy idősebb és egy középkorú ur azonnaltól v. szeptember 1-re. Jelentkezni. Str. Oasanu 28. d. e. 10–12. (9940)

KERESEK megbízható gyermektelen vin cellért vagy kertészt. Stepper, Turda, P. mihai Viteazul 12. (— V T 1223)

CIPÉSZ-SEGÉDET azonnal alkalmazok, megkeresések Nuszlan Gyula Turda, Stefan cel Mare 5. (— V T 1232)

250 LEJT fizetek megbízható nőnek, aki vállalja másfél éves gyermek gondozását. 1–7 óráig Str. Regalá 5. (P 4634)

KÜLÖNFÉLÉK

Télifa öle 960

Konyhafa (bükfa gyertyánfával) 900. Pri-maria dohánygyárban. (— 9925)

RADIÓKAT JAVITUNK és cserélünk Janovitz, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21. (— T 1177)

RUHATÁRUNKAT bérbe adjuk, Restaurant Lucullus R. T. Piața Unirii 31. szám. (— 9806)

KÖZÉPKOLAI tanulók — fiúk vagy lányok — elsőrendű teljes ellátást és gondos szülői felügyeletet kaphatnak úri családnál. Kivánatra román és német társalgás. Cim a kiadóban. (— V T 1207)

SZEPTEMBER 1-re külön telek 4 szoba (kettő különbejáratú) kerttel. Str. Oasanu 76. (— 9931)

NÉMET urinó belvárosban gimnázista lányokat teljes ellátásba elvállal. Zongora, fűrdőszoba van. Str. Iuliu Maniu 4. II. 4. (— 9702)

TALÁLMAZYOK gyors és lelkiismeretes értékesítést vállalja, csak befejezett komoly ajánlatokat Roma kereskedelmi iroda, Bocscány, Memorandulul 9. (— T 1218)

A kényszerítő körülmények miatt örökbéadó egy szép, egészséges másfél éves kiscsi fia. Str. Masinistilor 56. (— P 4611)

PENZIÓ, étterem, restauranthoz társat keresek kevés tőkével. Cim a kiadóban. (— 9871)

4 lej finom fagyalt, Str. Jorga 5 cukrászdában. Legjobb sütemények. (— P 4622)

ARCBÖRÉT kiméli, az egészségét nem veszélyezteti, a pénzt spórolja, ha különleges gázosítóval ellátott petrologázzfűzőt sürgősen megveszi **MOSKOVITS ÉS TÁRSANAL,** Cluj, főpostával szemben, Takarékosági könyvre is. (— T 1138)

TÁRS kerestetik tejfeldolgozó üzemhez, egybekötött iparszerű baromfitenyésztéssel, szükséges tőke 70–80 ezer lej. Ajánlatok „Ferma” jelíggel a kiadóba. (V 9974)

ELVESZETT péntek reggel a Calea Traian 41-től a Piața Mihai Viteazul-ig terjedő úton egy jobb fülből való függő. Megtalálóját Calea Traian 41. alá sziveskedjük beszo-gálni, ahol illő jutalomban részesül. (9986)

KERESEK bérbe pianinót. Cimet Maria Klein, N. Corches 2. Ugyanott kerek asztal 3 székek festetlen eladó. (— P 4628)

KIADÓ LAKAS

KIADÓ szeptember 1-re egy parkettes szoba, elő- és fűrdőszobával. Str. Stroescu 6. Értekezni földszint Fenichel mérnök-nél. (— T 1201)

KIADÓ olcsón szeptember 1-ére szoba, konyhával és mellékhelyiségekkel, féregmentes új épületben. Autóbusz megálló mellett. Str. Cicio Pop 102. (— 9853)

KIADÓ orvosi rendelőnek vagy irodának nagyon alkalmas 2 szoba szeptember 1-re. Piața Mihai Viteazul 3. (— 9895)

KIADÓ 2 szoba fűrdővel, szalonnával, rendelőnek, irodának alkalmas, külön 1 szoba mosdóval, esetleg mindhárom butorozva. Eladó butorok. Calea Regele Ferdinand 48. (— 9918)

CSINOSAN butorozott szoba fűrdőszoba használatra kiadó. Str. Masaryk 19. (— T 1225)

NAGYON szép 3 szoba konyha elő és fűrdőszoba, parkettes, azonnalra is kiadó. Str. Masaryk 44. (— P 4609)

KERTES lakásban két egymásbanyúló balkonos szoba napos, különbejáratú, kiadó. Str. Gelu 26. (— 9892)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnalra kiadó. Piața Mihai Viteazul 39. (— 9947)

KERTES villában egy szoba konyha al-kovval és mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Frissen festve, az emeleten. Str. Elisabeta 32. (— 9963)

BUTOROZOTT szoba Grigorescu negyedben havi 600 leiért kiadó Str. Rahovei 21. (— 9796)

Kiadók nov. 1-re

a sétatéri villákban a következő lakások:

Str. Oct. Goga 7. 2 szoba, előszoba, fűrdőszoba komforttal.
Str. Oct. Goga 5. 4 szoba előszoba, konyha, fűrdőszoba komfort.
Str. Oct. Goga 9. 4 szoba, előszoba, konyha, fűrdőszoba komfort.
Str. Oct. Goga 11. 4 szoba, előszoba, konyha, fűrdőszoba komfort.
Str. Oct. Goga 13. 3 szoba, előszoba, konyha, fűrdőszoba komfort.
Továbbá szeptember 1-től Str. Memorandulul 3-5, 1 szoba, konyha, fűrdőszoba komforttal. P. Unirii 21. 2 szoba, konyha.

Háboru

majomországban

Egy olasz kutató szenzációs élményei az abessziniai majombirodalomban

Egy ismert nevű olasz kutató megkapóan érdekes és színes leírást közöl utjáról, amely Kelet-Afrikának, illetve Abessziniának azon a részén vezetett keresztül, amelyet általában majomországnak hívnak. A megragadó tudósítás a következőképpen hangzik:

— Az első majmok akkor láttuk, amikor elhagytuk Massauát, ahol hajónk kikötött. Azon a kis kávédarálón mentünk tovább, amely Massauát Asmarával köti össze. Ghinda mögött egyszer csak azt vettük észre, hogy ezer meg ezer majom ül a vasuti töltés mellett és egykedvűen nézi, miként halad el a vonat.

Ugy látszik, hozzá voltak szokva a vonathoz. Alig mentünk azonban pár kilométert tovább, hirtelen kőzár érte a vonatot. Mindenféle nagyságu kővek hullottak szakadatlanul a vasuti kocsikra. Kénytelenek voltunk valamennyien a kocsik fenekére lekoporodni, nehogy kárt tegyenek bennünk. Csak jó idő múlva merészkedtünk az ablakhoz, mikor megszűnt a kőzápor.

Persze veszélyesebbnek látszott a dolog, mint amilyen a valóságban volt, mert alapszabály a majmok nagyon jóindulatúak, csak ingerlékenyek és idegesek.

Ezt mindenki megerősítheti, aki hosszabb időt töltött az ugynevezett Alsóerdőben, azon a vidéken, ahová ritkán jut el az ember. Itt nagyon sok majom él és minden majomtörzsnek van egy ősz törzsfőnöke.

Barátságosan fogadtatás

Egy alkalommal körülbelül egy hónapot töltöttünk az Alsóerdő egyik magányos vidékén. Setit az Angarep között, közel a szudáni határhoz. Itt már mindenféle nagy vad található. Akad oroszlán, zsiráf, elefánt, krokodilus, csak ember nincs. Egy utépítést ellenőriztünk. Alig érkezünk meg nagy tehergépkocsijainkkal, amikor egyszerre csak rendkívül sok nagy majom, nagyjából csimpánz vett körül bennünket. Eleinte kíváncsian nézegettek, azután egyszerre csak

fülsiketítő bömbölésben törtek ki. Ugyanekkor valóságos kölavínát zuhogott ránk. Néhány riasztó lövést adtunk le, mert senki sem lő rá a majomra, mivel úgy hal meg, mint az ember, és haldoklásában kőreleg terjeszti ki karjait a vadász felé.

A riasztó lövések után kissé alább hagyott a kőzápor. Az ellenséges hangulat néhány napig tartott, de amikor a majmok látták, hogy nem viselkedünk irányukban semmiféle gonosz szándékkal, lassan megbarátkoztak és bizalmasan közeledni kezdtek. Most aztán elfogta őket a hatalmas kíváncsiság, mely a majmok sajátja és megközelítették a tábor. Pár nap múlva már mindenbe beleverték az orrukát. Besétáltak a sátorokba, megnézték, mit főzünk, érdeklődtek az élelmiszertáraink iránt, egyszóval semmi sem volt biztonságban tőlük.

A majomküldöttség segítséget kért. Lassan-lassan egészen szívélyes viszony fejlődött ki közöttünk és a majmok között. Az egyik napon a nagy kutra hatalmas darázsraj telepedett le.

Három napig maradtak a kuton, amelyet miattuk nem is lehetett megközelíteni. Számunkra nem volt valami fontos esemény, mert víztartályaink tele voltak és hosszabb ideig kibírtuk volna

a darázsok ostromzárát. A majmok számára viszont katasztrófális volt a dolog, mert nem volt egy csepp vizük sem.

Egyik este ott ültünk szerény vacsoránknál sátrunkban, a kezdetleges asztal körül, amikor egyszer csak nagy csoport majom közeledett felénk. Négy majom kivált a csoportból, egész közel jöttek hozzánk, grimaszokat vágtak és vinnyogtak. Ezután elhallgattak. A legidősebb közülük előlépett és „beszélni” kezdett. Hiába: nem lehet más szóval illetni a dologat, a majom a maga nyelvén beszélt.

Mindjárt tudtuk, miről van szó. Másnap reggel kifüstoltuk a darázsokat és azután láttuk, hogyan rohantak a majmok a szabaddá vált kuthoz.

Nagy gonddal vigyáztak rá, hogy először a nőstények jussanak vízhez kicsinyeikkel.

azután az öregek és végül az életerős, többi majmok. Amikor este a vacsoránál ültünk, ugyanaz a majomküldöttség közeledett. Az öreg megint előlépett és „beszélt”. Biztos megköszönte az in-

tervenciót. Kénytelen voltam felállni és néhány szóval viszonzni az öreg majom „beszédét”.

Kitör a háboru

Most azután teljes volt a barátság közöttünk. Csakhamar láthattuk, hogy ezer meg ezer majom él a közeli vidéken és azt is láthattuk, amikor ez egyik majomtörzs, valami miatt, megtámadta a másikat. Ez

a majomháboru fülsiketítő bömbölés közepette indult meg, köcsatával folytatódott, amelynek végén számos halott borította a csatateret.

Közvetlen közelről figyelhettük meg az után tanácskozásait és szerelmi ügyeket. Intervenciónk óta minden bizalmatlanság megszűnt.

A benszülöttek irhás embereknek nevezik a majmokat és annyit mondatok, hogy ez a megjelölés nagyon találó.

Amikor később elhagytuk a tábor, szinte rosszul esett otthagyni a majmokat, mert csaknem valamennyien külön-külön magánbarátságokat kötöttünk egyes csimpánzokkal.

Bözsike új mamát keres . . .

Jó emberek jelentkezzenek a „köszívű” anyánál!

Egészséges 7 éves leánykamat jó embereknek örökbeadom. Kovácsné, Enyedi ucca 12., I. 14.

(Egy napilap hirdetési rovatából.)

Csinos, fiatal nő fogad a sötét lakásban. A szobában reggeli rendetlenség. Hellyel kínál Pandur Erzsébet, a hét éves Bözsike édesanyja.

— Mert, tetszik tudni, — mondja —, én nem vagyok Kovácsné. Azt csak azért irtam, hogy az emberek el ne ítéljék énmiattam a kislányomat. Én Pandur Erzsébet vagyok . . .

— Hol a kislány? — kérdezzük.

— A kislányom falun nevelkedik. Tetszik tudni, nagyon szeretik a nevelőszülei, de azt akarják, hogy ha felnő, rájuk keressen. Már pedig

ha cselédet akarok nevelni belőle, akkor ideveszem magam mellé. De nekem nem ez a célom. Cselédmunkára neveljem? Jó emberekhez szeretném adni, akik megbecsülik . . .

Elővesz egy fényképet. Bözsike ilyen volt hároméves korában. Csinos kislány, matróruhában, babával.

— A babát én vettem neki, meg a ruhát is. Mindent én veszek, ráköltöm egész keresetemet. Pedig kilenchnapos korában évenként csak egyszer látom. Drága az utiköltség . . .

— Maga miből él? — tesszük fel a következő kérdést a fiatalasszonynak.

— Háztartásban dolgozom . . . Most azért jöttem el, hogy a kislányom sorsát valahogy eligazítsam. Mindig csak ő jár az eszemben, sehol sincs maradásom, mert csak őra gondolok. Amit keresek, mindjárt küldöm is neki. Persze, nem egyformán, van úgy, hogy csak negyven pengőt, van, hogy csak ötöt.

— És az apja nem gondoskodik róla? Megvetően legyint:

— A . . . Azt sem tudom, merre jár. Pedig jó állása van.

A belügyminisztérium kizárólagos engedélye alapján

a Venus-Hungária és Lazio-Ferencváros mérkőzés alkalmából

utlevél és vizum nélküli

társasutazást rendez Budapestre a

Wagons-Lits // Cook

utazási vállalat Cluj, Piața Unirii 18.

Indulás Clujról: szept. 10. Reggel 8.30. Visszatérés Budapestről: szept. 15. este. Csak egy fényképes igazolvány szükséges! Összes költség, oda-vissza

Lei 1450

Jelentkezés fenti irodában legkésőbb szeptember 4-ig.

Gyerünk szorakozni a MIKISZLAY BOROZÓBA

a volt Tornavivoda mellett. Str. Masaryk No. 3.

Hosszuaszói borok termelői árban.

Tekepálya. — 2 fogásos vacsora 1 negyed liter borral 25 lei.

— Mit fog szólni a kislány, ha új szülőket kap?

— Eleinte biztosan gondolkodni fog rajta, de később majd megszokja.

Amikor már értelmes volt, azt mondtam neki: „nézd Bözsikém, én vagyok a te anyukád”. Hát most majd azt mondom neki: „én nem vagyok az anyukád, hanem ez a másik néni, én csak úgy mondtam neked.” Majd így lesz valahogy.

Elgondolkozva nézi a képet és ismét megszólal:

— Tegnap már járt itt egy uriember, de nem voltam itthon. Csak valami jó helyre kerüljön . . . Mert én nem adom ám akárkihez, nem én. Előbb megtudakolom minden oldalról, hogy ki az, aki az én kislányomat magához akarja venni?

— Maga mellett nem maradhatna? Nem sajnálja idegennek adni a gyereket?

Arca elkomorodik:

— Nem! Én nálam nem maradhat. Azt akarom, hogy többre vigye, mint amennyire én vittem.

Hiszen, ha nem volnék cseléd! És ha nem félnék, hogy nehéz lesz a helyzete a származása miatt!

Már most is azért nem veszem magamhoz, mert félek, hogy nagyon megszeretném és nehéz volna tőle elszakadni!

Igy hangzik Pandur Erzsébet vallomása az ő Bözsikéjéről. Közben pirosra dörzsöli szemét a szerencsétlen „köszívű” anyja, aki szándékosan elzárja szívét a gyermeke elől — nehogy túl megszeresse a kis Bözsikét.

Az ember sorsa és a haj színe

Sorsunk előre meg van írva, ezt a mohamedánok régen hirdetik, kár ellenszegülni, kár védekezni, ugys minden úgy történik, ahogy meg van írva a sors könyvében. De azt még a mohamedánok sem állítják, hogy sorsunkat a hajszíneinken viseljük. Egy tudós külföldi professzor hosszú évekig tartó kutatások után most ezzel a meglepő eredménnyel lép a világ elé: az ember sorsa összefügg a hajszínével. Testi és lelki alkatunk úgy formálódik, ahogy a hajszíne diktálja. A szőkék és a vöröshajúk fogékonyabbak a bőrbetegségek iránt, amelyek például a sötéthajúaknál sokkal kisebb százalékban fordulnak elő. A szőkék és a vörösek a gyenge napfényt is nehezen viselik el, könnyebben lesznek idegbetegek. A szőkék és a vörösek a tudós tanár állítása szerint még a meghűlési statisztikában is vezetnek. A sötéthajúak általában egészségesebbek. Amint a felfedezés állítja, különösen az életkedv, vidámság, humor tekintetében választódnak el élesebb határvonallal a különböző hajszíncsoportok. A szőkék szenvedélyesen tudnak gyűlölni, viszont a bánatot nehezebben viselik el, mint a sötéthajúak. A tudós megállapítja, hogy a világoshajúak könnyebben gyilkolnak, mint a sötétek. A feketék ezzel szemben hajlamosabbak az öngyilkosságra, mint a szőkék. A tanár ur, mint írja, évekig figyelte a hajszínek ezt a kihatását az ember sorsára. Férfiakat és nőket vizsgált meg ebből a szempontból és megállapításait ilyen komoly tanulmányok után adta közre. Most mi csak egyet nem tudunk, hogy a hölgyeknél e vizsgálat szempontjából melyik hajszín az irányadó: az eredeti, ami volt, vagy a jelenlegi, amit látunk . . .

Az orvos levele

Asszonyom,

na most végre egyszer mindenben elment mondom. Most az egyszer levelének egész tartalmát helytelenítem, elejétől végig kifogásolom. Ön örömmel ír, hogy mennyi jó ember van, hogy milyen kedvesek a kis Melindával — én meg összeráncoltam a homlokomat levele olvasásakor és csodálkoztam nagyon, hogy nem vette észre ennek a dolognak éppen nem kedves, éppen nem hasznos és igen gyanús oldalát...

Azt írta, hogy a kis Melindát elküldte, helyesebben elengedte édesanyja egy kicsit sétálni a leányával. Egy kedves bácsi odacsatlakozott hozzájuk s mindenféle cukorral, nyalánsággal elhalmozta az ismeretlen „öreg” ur — úgy, hogy még haza is hozott belőle. Előszörban ne felejtse el, hogy a legveszedelmesebb gyermekbarát az, ki előszeretettel ajándékozza meg a gyermekket. Egyszerű ennek a magyarázata.

A megajándékozás legtöbbször nem az egyszerű gyermekiránti szeretet megnyilvánulása, hanem célja a gyermek bizalmának megnyerése. A bizalom megnyerésének igen különböző gyakorlati és a legtöbbször, burkolt további célja van. Hogy ez milyen természetű, jó-e, vagy rossz-e, azt sohasem lehet tudni, de különösen a mai világban tanácsosabb az óvatosság és jobb, ha előre „rosszat” tételezünk fel. Gondoljon csak a napilapokban, — hála Isten ugyan nem sűrűn, de szórványosan közölt „cukros bácsik” beteges gyermekrontó büntényére. Az a helyes, hogy minden gyermeket neveljen a szülő arra, hogy idegentől semmit se fogadjon el soha.

Ne engedje meg, hogy idegenek ölbe vegyék, kényeztessék, csókolgassák, hozzányuljanak. Nem is gondolja, hogy hány esetben lesz végzetes a gyermek egészségére, életére — a jó bácsikhoz való bizalmaskodása. Az ismeretlen jó bácsi, vagy legyen akár néni is — legyen a gyermeknek idegen. Idegentől pedig nyalánságokat, pénzt stb. gyermek sohasem fogadjon el. Pedig ugye, hányszor látjuk, hogy egy-egy gyermek nagy örömmel jön lelkendezve haza, mert ez, vagy az, ezzel, vagy azzal megajándékozta.

Ön is, Asszonyom, a kis Melindával, hogy egy jó bácsi kedves volt, nem gondolt tovább, nem is álmodta volna, ha én most nem figyelmeztetem, hogy a látszat csalhat, a jószág mögött valami cél lappanghat és ezenfelül ki tudja azt, hogy az ismeretlen idegen nem szenved-e valami olyan fertőző bajban, mely a kis Melindára végzetes lehet. A szülőknek mindig tudni és ismerni kell, ha valakitől valamit kap a gyermeke. Ha arra neveli minden szülő a gyermekét, hogy idegennel szemben tartózkodó legyen, az csak haszon. Ne legyen vadóc, legyen barátságos, de tőlük semmit, sem cukrot, sem pénzt, sem semmiféle édeséget soha el ne fogadjon. Ezt pedig, ha kiegészítjük az idegentől való szorongatás és csókolgatás irtózatával, akkor tettünk jót gyermekünknek s ez lesz helyes.

Hát Asszonyom, én az ön „jó öreg” bácsijára is ráhuznám a vizes lepedőt, — én az ő kedveskedéseitől nem sok jót várok. Legyen óvatos s mondja meg barátnéjának, a kis Melinda anyjának, hogy sohasem lehet tudni, mi lakozik az emberben. Én inkább rosszat látok és jót kapni akarok, mint megfordítva. Hogy a Melinda egy kedves, drága, kis cukros baba, azt elismerem, de ez még nem jogosíthatja fel az anyját, magát elbizni s kis babáját veszélynek kitenni.

Kérem úgy tudom, hogy alkalma lesz a fenti magyarázatot magáévá téve újból szót emelni a barátnéjánál, akkor hozza helyre azt, amit tévedésből nem helyesen ítélt meg sem ön, sem a kis baba mamája.

A legközelebbi levélig üdvözlöm.

(Tg.-Mures.)

Dr. Schmidt Béla.

1000 pár cipőt minden számban halálán olcsó árban kiárúsítunk.

EL-KA

cipőüzlet. Calea Regele Ferdinand No. 16.

... Halló Cluj-Kolozsvár! ... 11-es számú villa! ... Itt Asztalos Erzsébet Magyar- fencsről

... Igen Asszonyom! Itt Asztalos Erzsébet beszél, a falu tisztalelkű gyermekeinek romlatlan, élő lelkiismerete... Ö gyónja mindezeket a vádakat, amelyből arcunkba szökik a vér és amelyből ostort szeretnék fenni, hatalmas lángostort, hogy véresre verjem elbizakvó, sötét lelkét...

... Igen, itt Asztalos Erzsébet beszél, akit két héten keresztül koplaltatott, akit bolondnak tartott ateista felfogásán keresztül, mert az Istenverésével akarta jobb belátásra bírni. Asztalos Erzsébet mondja, hogy Ön, asszonyom, gonosz volt hozzá, hogy éhezettette és agyondolgoztatta, testileg, lelkileg megkínította, hóboros felfogásával belepiskolt ennek a szerencsétlennek vallásos érzéseibe. Igen, belepiskolt, mert Asztalos Erzsébet minden vasárnap és ünnepnap délutánján bibliaóra jár, mert szerény cselédi fizetéséből mindig ő volt az első, aki segítette megszorult hittestvéreit...

... És én, elhiszem mindazt, amit Asztalos Erzsébet mondott, akivel véletlenül találkoztam a cselédpiacon. Asztalos Erzsébet erőltet, siró hangjára lettem figyelmes, amint egyik falubelijének panaszkolt, hogy milyen „gonosz-lelkű” asszonynál szolgált. Eleinte nem is akartam hinni a füleimnek, gondolván: ez is csak olyan „celédpanasz”. De amikor Erzsébet elcsukló szavai sírásba fulladtak, nem állhattam meg, hogy ki ne faggassam.

Asztalos Erzsébet szemtől-szemben

... Megszólítottam a leányt, kinek hívják, hová való? Kérdéseimre értelmesen, illedelmesen felelt. S amint Erzsébet arcára, alakjára, szemeire nézek, a döbbenet hangja futott a torkomra... Egy megnyult, ványadt, koráven arc meredt reám, szemei alatt kékes-karikák festették alá értelmes szemeit. Behorpadt mellkassal, ingatagon állott

előttem, ajkaira lázpettyeket tett a ki-mérültség. Hangja olyan volt, mint sirontuli léleké s ajkai remegtek amint beszélt.

— Te Erzsé! — szólt közbe a földije — hol lakik az a te nagyságád? Mert én most tüstént odamegyek s úgy megté-pem, hogy...

S ekkor Erzsébet rémült tekintettel a barátnője szájára tette a kezét... Erzsébet barátnője azonban nem tágitott, felém fordult és felháborodottan mesélte, hogy az Erzsébi milyen jól nézett ki és olyan, mintha sírba húzták volna ki, mert teccik tudni, az első asszonya olyan jó volt hozzá, mert Erzsébi jó és dolgos leány...

Közben elkértem a leány könyvét és megnéztem. Előző helyén, ahol két évig volt egyhuzamban, akkori gazdája ezeket írta: „megbízható, rendes, szófoga-dó”. Kiváncsiságból kerestem, hogy mit írt a mostani asszonya a könyvébe, sehol semmi nyoma, hogy kinél szolgált 1937 évi augusztus 1-től 15-ig. A végén kiderült, hogy a lány be sem volt jelentve az illetékes hatóságoknál...

... Többet már nem is faggattam Erzsébetet, mindent megtudtam arról az asszonnyal, aki lelketlenül két héten keresztül penészes kenyéren tartott egy szerencsétlen páriát...

Azt üzenem annak a „nagyságos asszonynak”, aki azt hiszi magáról, hogy „művelt”, mert az Isten létezését tagadja és ezen „meggyőződés” (?) a cseléd-jén keresztül akarja nyilvánítani: téved, — már tudniillik abban, hogy egyáltalán művelt... Oh, nem! Ne higgye!... Ellenben hiszem azt, amit Asztalos Erzsébet mondott, hogy az Isten mindenkinél úgy mér, ahogy megérdemli. ... Asszonyom! Gondolkozzék és nézen saját lelkiismeretébe, még mindent jóvá tehet...

Adorján.

Dr. Kiss Elek utilevele:

Páris

Az Oxfordban és Londonban töltött egy hét után lányommal és egy hoz-zánk utazó angol leánnyal Párisba jöttem öt napra, hogy megnézzük a világkiállítást. Itt természetesen egyéb sok látnivaló is léven, megnéztük este a csak most épült „hegyre épített” nagy kath. templomot esti világításban. Nagyon hasonlít általában a kath. bucsu-járó helyeken levő templomokhoz, de a leghatalmasabb és szebb, amit eddig

láttam. Mintha a budai vár tetején volna. Voltunk a Notre Dame-ban s megnéztük a városházát.

Érdekes, hogy a Notre Dame-mal szemben a kapuk és ajtók előtt játszá-k mintegy 10.000 ülőhelyes tribünök előtt Jézus utolsó útját, a passziót s a kö-zelben levő Szajna partján lezúllott em-berek tömegei alusznak éjjelenként a kövön, vagy a cementen s nappal meg-szabadon halásznak. E helyeken — bár

sokan járnak — elég sok a piszok.

Megnéztünk egy pár fontosabb szob-rot és emlékművet s aztán a földalatti elmentünk a kiállításra. Még most is építik, javítják, alakítják a főbejárónál levő egyik francia épületet.

A főbejárat előtt építettek egy nagy kerek oszlopforma tornyot zöld levelek-vel díszítve s a tetején elhelyeztek egy natszőgű csillagot, amely megvilágítva nagyon hatásos. Ez épület a „Pax”-béke felirattal van ellátva.

A bejárat magasan van s onnan le-látunk az egész kiállítási területre. Köz-ből ösvények, utak, szökőkutak s két-felől a pavillonok a Szajna hidjáig; azon-tul következnek az Eiffel-torony s alatta az átjárás az élelmiszer-boltokhoz és kifőzésekhez, stb.

Nagy embertömeg hullámszik minde-nütt s sorra szemléljük az egyes orszá-gok pavillonjainak felirását. Tőlünk jobbra van a finn, dán, osztrák, román, magyar, egyiptomi, orosz, cseh s a hidon-tul az angol, kanadai stb. pavillonok, balra van a jugoszláv, argentinai, hol-land, norvég, spanyol, lengyel, urugayi, német s a hidon-tul a belga, olasz stb. épületek. Kívülről az egész kiállítás nagyszerű benyomást tesz s jól esik az embernek, hogy minden összpontosítva van a lehető legjobban és így nem kell rettenetes területeket bebarangolni. A felhasznált terület természetesen éppen elég nagy.

Bárhová megyünk, mindenütt érdekes dolgokat látunk, mert minden nép igye-kezett kitenni magát.

Minket elsősorban a román s a ma-gyar pavillonok érdekelnek. Előkelő helyen, szépen oldották meg feladatukat a románok is és a magyarok is. A románok érdeklődésű vadállataitak valódai állatokkal mutatták be s ezek teszik a kiállításon az egyik leg-nagyobb hatást. A magyarok minden drága értéküket iparkodtak szintén be-mutatni.

Nappal végigjárunk annyi pavillont, amennyit csak tudunk s utoljára né-zük meg Svájc után a divatpavillont. Ez természetesen párisi s elmondhatjuk, hogy ennyi, ilyen szép és ilyen drága női és férfi divatcikket egy helyen soha sem láttunk. Tán nem is álmodtunk.

Esténként az egész kiállítást pazarul ki-világítják. Az Eiffel-torony gyönyörű látvány nyújt. A Szajna vizéből elő-törnek a váltakozó színű magas vízosz-lopok és minden ujjabb színváltozást nagy óvációval fogad a hatalmas tömeg. A 333 méter magas Eiffel-torony zöld színben uszik s sugárkévek futnak szét belőle 12 irányban az égen. Megkezdődik a tűzijáték s tüzerdők emelkednek az égből. A csodálkozás s a bámulat s az öröm moraja zug a tengeri népi aj-káról.

Megyünk lakásunkra s közben meg-hallgatjuk a cigányzenét és megbámul-juk Biró rajzoló és karikaturista képes-ségeit, aki 2—3 perc alatt rajzol nagyon jó portrékat 5 frankért (30—35 lej). A mulatók tele vannak vendégekkel s nagy tömegek hullámszanak a földalatti vonatokra, ahol nincs olyan nagy meleg. Érdekes, hogy egyfrakos jeggyel ren-geteget lehet utazni. Átszállni is lehet s utazhatik, aki akar, egész nap vele, ha ki nem megy. Londonban már nem így van.

A két leány elment, hogy nézzenek meg egy nagy áruházat s én azalatt írom e sorokat. Délután megyünk a Louvreba s holnap Versaillesbe.

Párisban gyorsan és idegesen élnek az emberek s általában a pénzkrisis kér-dése sokat foglalkoztatja őket. Mintha London szolidabb alapon állana, mint Páris. Az az élet nyugodtabb és termé-szetesebb hatalmas forgalma mellett is ott, mint itt. Itt nagyobb tere van a ke-délyhangulatnak.

Különben, aki nem látta Párist, ér-demes megnéznie.

Német nyelvet,

irodalmi és nyelvtani egyetemi és akadémiai anyagot is, felelősség mel-lett tanít Székelyné, most: Str. Iuliu Maniu 4. II. 3.

Megnyit a

I. NAGY

Calea Regele Ferdinand 3.

kötőmű, kézimunka, rövidáru üzlet.

Olcsó beszerzési forrás

(Nem tévesztendő össze Nagy-testvérek üzletével.)